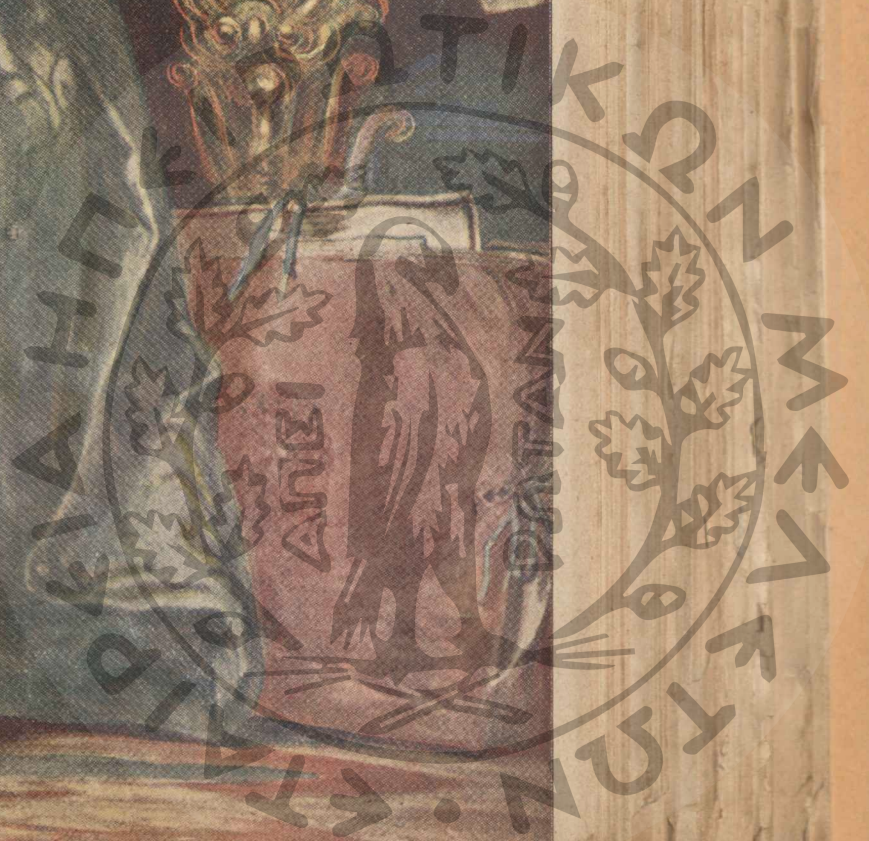

ΜΠΟΥΚΕΤΟ

ΕΤΟΣ 8^{ον}
1931

ΑΡ. 389

ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ

Η ΦΩΤΙΑ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

ΠΡΕΠΕ λοιπόν να φανή φρόνημος κι' επι-
δέξιος. Να κοίτη από την κ. Λιναρδή την
αυτοκτονία της Λίνας. Και συγχρόνως να
ειδοποιήσει τους συγγενείς και τους φίλους
του σπατιού, τους παρ' στενούς, για ν' αποφρα-
σίσουν μαζί για τα περσινά. Γιατί κον-
τά στ' άλλα, έπρεπε να ειδοποιηθεί ή απο-
νομία, έπρεπε να εξακριβωθεί πριν νυχτώ-
σει τί απέγινε ή Λίσα. Είχε αυτοκτονήσει
πραγματικώς; Είχε πέσει στη θάλασσα;
Ίσως να είχε βρεθεί στο μεταξύ αυτό το
πτώμα της.

Ω, τί προμερμή, τί μεγάλη, τί σταρα-
κακή τραγωδία!...

Η υπηρέτρια, βλέποντας το γιατρό βυ-
θισμένον σε σκέψεις, πλησίασε στο κρεβ-
βάτι, που κοιτόταν ή Λίνα.

Η άρελής κόρη νόμιζε πως ή κυρία της ξούσε,
πως θα σωθόταν, πως το πτώμα της δεν ήταν
θανάσιμο. Πλησίασε λοιπόν στο κρεβάτι κι' άρχισε να την κυτάζει...

Μά γιατί ήταν τόσο άγνη;
Γιατί ήταν έτσι λευκή, σαν το μάρμαρο;
Γιατί δεν άνασσαν καθόλου;

Μ' όλο της το φόβο, ή υπηρέτρια άπλωσε το χέρι
της κι' άγγιξε το χέρι της Λίνας, που κρεμόταν έξω
απ' το κρεβάτι. Το άγγιγμα αυτό την έκανε ν' ανα-
τριχιάσει και να παγώσει κι' ή ίδια. Γιατί το χέρι της
νεαρώς της κυρίας ήταν κρύο, κρύο σαν τόν πάγο!...

Τί έσημειανε αυτό;
Μήπως ή Λίνα ήταν νεκρή κι' ο γιατρός δεν της
είχε πει την αλήθεια;

Γύρισε και τόν κυτάξε. Έξακολουθούσε να εινε
βυθισμένος στις σκέψεις του. Τότε ή υπηρέτρια δεν
κρατήθηκε. "Αν και το χέρι της έτρεμε, το άπλωσε
ώστόσο, θέλοντας ν' άγγιξη τη Λίνα στο πρόσωπο, στο
μέτωπό της, να βεβαιωθεί αν ήταν νεκρή ή όχι.

Μά μόλις το χέρι της άκούνησε στο κρύο, το πα-
γομένο μέτωπο της νεκρής και βεβαιώθηκε πως ή Λί-
να δεν ήταν πια παρά ένα άψυχο σώμα, ή ταραχή κι'
ή παραζάλη της ήταν τέση, που δεν μπόρεσε να συγ-
κρατηθεί και μία κραυγή σπαρακτική, μία κραυγή τρα-
λής άπελπισίας έξφυγε απ' το στόμα της...

Στο άκουσμα της κραυγής αυτής, ο γιατρός συ-
νέφθη και τινάχτηκε ξαφνιασμένος επάνω.

Πλησίασε την υπηρέτρια, την έπασσε σφιχτά από
το χέρι και την άπεμάκρυνε απ' το νεκρικό κρεβάτι
της κυρίας της, ψιθυρίζοντάς της:

— Σωπάτε!... Σωπάτε, για τ' όνομα του Θεού!...

"Αν σ' άκουσε ή κυρία σου, τί θα της πής, πως θα δι-
κασιολογήσεις το ξεφονηφό σου;

Η υπηρέτρια είχε καταλάβει το λάθος της κι' έ-
σπινγε τώρα τα δόντια της για να πνίξη τις κραυγές
του πόνου που τριγύριζαν στο στήθος της.

Από τα μάτια της τρέχανε ποτάμι τά δάκρυα.
'Αλλομονο!... 'Αλλομονο!... Η άγαπημένη της
κυρία ήταν νεκρή! Τίποτε πια δεν μπορούσε να της
δώσει ζωή. Έφυγε από τόν κόσμο αυτό, για να πάει
να συναντήσει την αδελφή της στον ούρανό. Ο Χά-
ρος είχε μπει μέσα στο σπίτι τών κυριών της και το
είχε σημάξει, μέσα σε μία μέρα...

Σαστισμένος ακόμα ο γιατρός απ' ό,τι είχε συμβεί,
στέκοταν μισοστό στην υπηρέτρια, έτοιμος να προλά-
βη ή να καταπνίξει τις κραυγές του πόνου της.

Της μίλλωσε σιγά κι' επιτακτικά:
— Προς Θεού!... Μην ξαναφρονιάξετε... Σας το άναγορεύω...

— Δεν θα φρονιάζω πια, γιατρέ, ήσυχάζετε, του άπάντησε αυτή.
Μά εινε τρομερό, εινε τόσο τρομερό!... "Αν το μάθη ή κυρία, θα
πεθάνη από τόν μεγάλο της πόνο...

— Γι' αυτό άκριβώς πρέπει να σωπάσεις, της είπε ο γιατρός, να
σωπάσεις και να κάμεις ό,τι θα σου πω...

— Ναί, γιατρέ, θα κάμω ό,τι μου πείτε...

Ο γιατρός τοιμαζόταν να της δώσει διάφορες συμβουλές, όταν
άκουσε απ' έξω απ' το δωμάτιο ένα περιεργό θρόισμα, ένα τρέξιμο
οιγανού πατημάτων...

Ξαφνιασμένος, σήκωσε τα μάτια του και κύταξε στην πόρτα. Δεν
ήταν κανένας.

— Θάταν ή γάτα, είπε σιγά ή υπηρέτρια και πήγε ως την πόρτα
για να βεβαιωθεί.

Ο γιατρός που την παρακολουθούσε με το βλέμμα, την είδε ξε-
φνα να τρέμει σύγχυση και ν' απλώνη τα χέρια της εμπρός, σαν να

ήθελε να έμποδισή σε κάποιον την είσοδο. Από το στόμα της βγήκε
μια άναρθρη κραυγή...

Τί συνέβαινε;
'Ανήσυχος ο γιατρός, θέλησε να πλησιάσει στην πόρτα και να
κυτάξει έξω, μα δεν πρόλαβε.

Έξαφνα, χωρίς να το περιμένη, χωρίς να το υποψιάζεται, απ' να
παρουσιαστεί στην πόρτα ή κ. Λιναρδή, χλωμή, τραλίσια,
έτσι όπως ήταν με το νυχτικό της.

Η άτυχη κυρία είχε άκουσει την κραυγή της υπηρέτριας. Κι' ή
υποψία της ότι κάτι τρομερό συμβαίνει μέσα στο σπίτι της, της έ-
σε δύναμη να σπρωχθεί και να τρέξει έξω απ' το δωμάτιο της.

Έφτασε μία ματιά, ένα μονάχα βλέμμα για να δει ή άτυχη νε-
τέρα τί συνέβαινε μέσα στο δωμάτιο αυτό...

Η υποψίες της, οι φόβοι της, τα μαύρα προσώπια της, βγα-
νανε τώρα αληθινά.

Ο Χάρος της είχε θερίσει, μέσα σε μία μέρα, και τα δύο της
παιδιά, δύο ύστερα από άνθη, πάνω στην άνθησή τους...

Η Λίσα της πανιμένη!...
Η Λίνα σκοτωμένη!...

Η μητρική της καρδιά σπαρακτούσε, έγινε κομμάτια...
Θέλησε να φωνάξει, να βγάλη όλο της τόν πόνο από το στήθος
της σε μία τρομερή κραυγή που να φτάσει ως τόν Θεό, μα δεν μπό-
ρεσε.

Ένας κόμπος της έφραζε το λαιμό...

Μά ή θέα του γιατρού δεν ήταν καλύτερη. Ο πα-
νόνηχος έπιστήμιον ένοιωσε την καρδιά του να σπρί-
γεται μόλις αντίκρισε την κ. Λιναρδή. Κατάλαξε πια
ή τραγωδία που παζότανε τόσην ώρα γύρω του, μέσα
στο σπίτι αυτό της συμφοράς, έδωσε τώρα γογγύ-
τη λύτα της, μα λύτα άφάνταστα δραματική.

Η κ. Λιναρδή θα συντηρότανε μπρός στη νέα αυτή
συμφορά. Κι' έτσι, καρδιακή άπως ήταν, θα σπαρα-
κτούσε κάτω νεκρή...

Θέλησε λοιπόν να μπη μπρός στο κρεβάτι και να
κοίτη ή πτώμα της Λίνας. Μά ήταν πια άγνη.

Η κ. Λιναρδή είχε προφτάσει και είχε δει έ-
κείνη κόρη της νεκρή!... Έξαινε πού φοβόταν, έδω-
σε για το όποιο άγωνισόσε τόσην ώρα, είχε βγει άληθι-
νη.

Κι' έξαφνα μία σπαρακτική κραυγή ύπερτασσε
τον, βγήκε απ' το στόμα της. Μία κραυγή τρελής και
μαύρης άπελπισίας, της άπελπισίας που μόνον μία νε-
τέρα μπορεί να νοιώσει μπρός στο πτώμα του παιδιού
της.

Συγχρόνως ή χαροκαμμένη μητέρα έκουσε το πό-
σωπό της στα χέρια της, μη μπορώντας να βλέπει
το θέαμα εκείνο, που τη σκότανε κι' αυτή την ίδια
ένα ούρλιαχτο τη συντάραξε όλόσωμη και σπαρακ-
κίον άναίσθητη...

— Πέθανε!... Η κυρία μου πέθανε!... φώναξε
υπηρέτρια κι' άρχισε πια να θρηνη δύνατα και να
τραβά ή μαλλιά της.

Από τα γόρσι σπείτα άκούσανε τους θρήνους και
προβόλιν στα παράθυρα...

Μέσα στην παραζάλη αυτή της συμφοράς και τόν
πόνου, ο γιατρός πιά είχε σαστίσει. Σφόγγιζε τόν πόνο
του που πλημμυρούσε το μέτωπό του και γονάτισε πια
στην κ. Λιναρδή. Ήταν βέβαιος πως ή δυστυχισμένη
πως ήταν, δεν μπορούσε ν' άντάρη σε τόσον πόνο και σπαραχή.
αυτό παραξενεύτηκε όταν άκουσε την καρδιά της να χτυπά, δύνατα
πολύ, τόσο που μόλις άκούγοντανε...

— Ζή, αλλά δεν θ' άργήσει το τέλος της, ψιθύρισε, κοιτώντας
θλιβερά το κεφάλι του.

Συγχρόνως πήρε από ένα κουτί που'χε φέρει μαζί του ένα φα-
λίδιο και γονάτισε ξανά πια στην λιποθυμισμένη. Έκανε ό,τι μπο-
ρούσε για να την φέρη στις αισθήσεις της, μα δεν τόν κατάφερε.

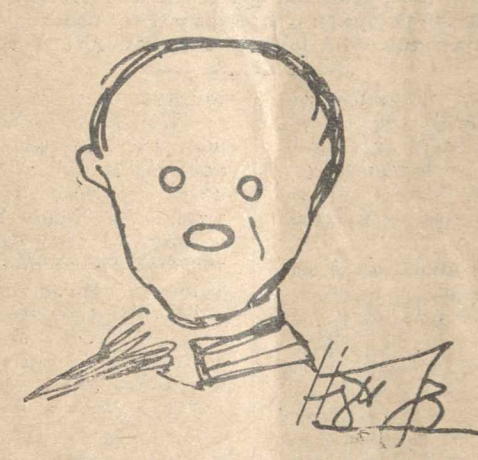
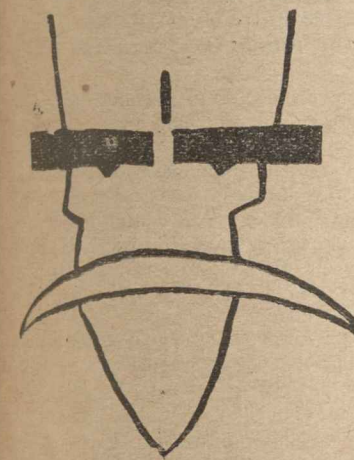
Ζήτησε τότε τη βοήθεια της υπηρέτριας και την μετέφερε στο κρε-
βάτι της.

Τήν ίδια στιγμή πολλά πατήματα άκούστηκαν στη σκάλα. Ήσαν
οι γείτονες π' άκουσαν τούς θρήνους κι' άνέβαιναν να δουν τί συ-
βαίνει...

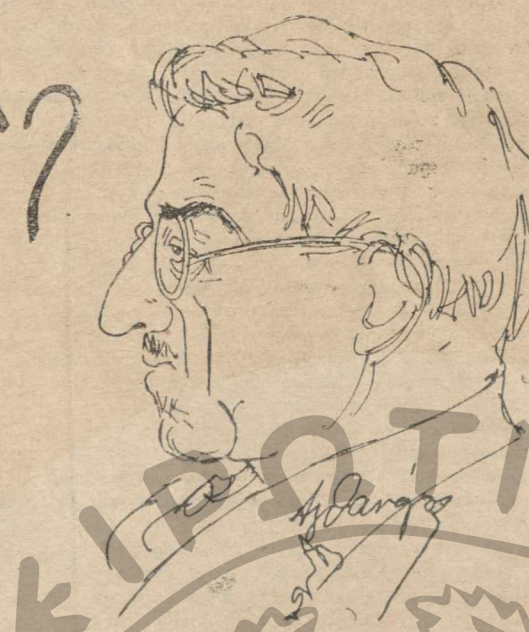
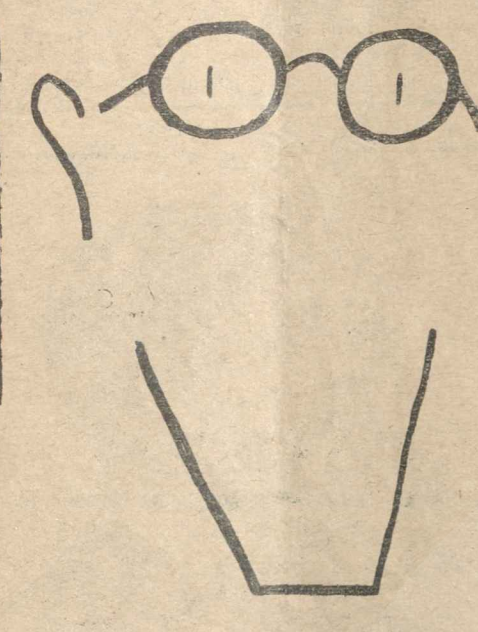
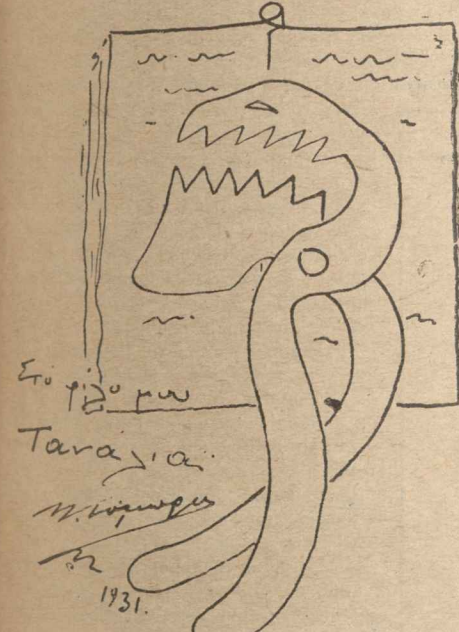
(Ακολουθεί)

Η ΕΚΠΛΗΞΕΙΣ ΤΟΥ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ»

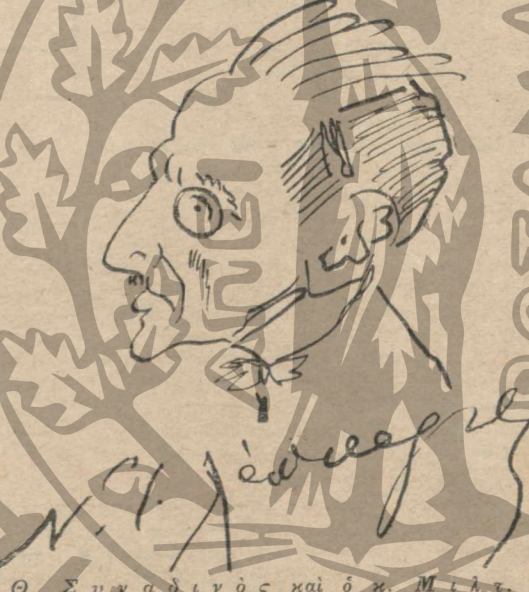
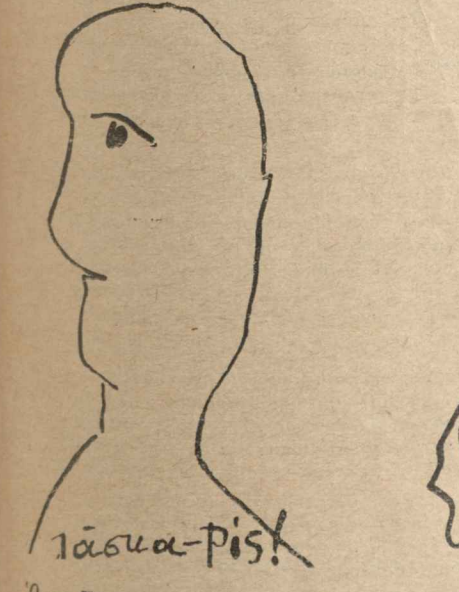
ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΔΙΑΝΟΟΥΜΕΝΟΙ... ΜΕΓΑΛΟΙ ΖΩΓΡΑΦΟΙ!...

Ο ποιητής κ. Κωνστ. Παλαμάς, σκίτσος του κ. Ναπολ. Λαπαθιώτη. (Τεχνοτροπία νεωτερικιστική!).
Ο ήθοποιος κ. Ν. Παπαγεωργίου, σκίτσος του κ. Ηλία Βουτιερίδη. Ο ποιητής κ. Δάμπος
Πορφύρας, σκίτσος του κ. Σωτ. Σκίπη.

Ο ποιητής κ. Κ. Βάρναλης (Δήμος Ταναλίας), σκίτσος (υπερμοντέρνο) του γλύπτου κ. Τόμπρου. Ο κ. Έλ.
Βενιζέλος, σκίτσος (άκρως νεωτερικιστικόν και αυτό) του κ. Ν. Λαπαθιώτη. Ο κ. Παύλος Νεράντας,
σκίτσος του κ. Άγγ. Ταναγρά.

Ο κ. Νικ. Δάσκαρης, σκίτσος του κ. Ι. Δεληκατερίνη, ο κ. Θ. Συναδινός και ο κ. Μίλκ.
Λιδωρίκης, σκίτσος του κ. Ν. Δάσκαρη.

ΕΝΑΣ ΤΟΥΡΚΟΘΕΣΣΑΛΟΣ ΑΓΙΟΣ

Ο ΧΑΣΑΝ ΜΠΑΜΠΑΣ

Οι περιφημοί «Μπαμπαλίδες» και η ιστορία τους. Βίος και πολιτεία του Χασάν Μπαμπά. Κύριος και υπρέτης. Τα πάντα δρεπάνια με τους άρακτους θειστάδες. Θαύματα στο Θεσσαλικό κάμπο. Ο «Άγιος θαυματουργός» μ' ένα... μπακλαβά! Το σάκι του Άγιου. Η διαθήκη του. Μία ιστορία ληστών και η τραγωδία της μικρής Βαχτέ, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

ΡΟΚΕΙΜΕΝΟΥ για κανέναν ήλικωμένο και ολόκληρο άνθρωπο, συνήθιζαν να λέμε «Ο γέρο μωμπαλίδης». Το επίθετο αυτό έχει την ιστορική του καταγωγή από το Θεσσαλικό χωριό Μπαμπάς, του οποίου οι Τούρκοι κάτοικοι ζούσαν με 'Ανατολική ραστώνη και έπαχταν ιεροπρεπώς.

Τί ήταν άλλοτε το χωριό αυτό, μιάς το διηγείται ένας Γάλλος περιηγητής, που πέρασε από το Μπαμπά, στα 1892. Να λοιπόν τι γράφει σχετικά:

«.....Το χωριό Μπαμπάς βρίσκεται στους πρόποδες του Κισσάβου, στην είσοδο των Τεμπών, κοντά στη δεξιά όχθη του Πηνειού, δέντρα αειφύλλωτα, κοντά στα οποία φυτρώνει άφθονα η χαριτωμένη λυγαριά με τα ενοδιασμένα άνθη της. Ο Κισσάβος που υψώνεται πίσω απ' το χωριό, εινε απότομος, ξερός και πετρώδης, και αντίθετα με τη χλωρή φύση και το όμορφο ποτάμι που κυλάει κατά τα τέταρα του χωριού. Αν η τέχνη και η φιλοκαλία βοηθούσαν το έργο της φύσεως που έφτιαξε τόσο πλούσια τον τόπο αυτό, το Μπαμπά θα ήταν μιά γωνιά επιγύν Παράδεισου. Ατυγχεώς όμως δεν διαφέρει καθόλου από τ' άλλα Θεσσαλικά χωριά του Κάμπου.

Το χωριό Μπαμπά, στο οποίο ζει κανείς μιά ολόκληρη μέρα, πήρε τ' όνομά του από τον Χασάν Μπαμπά, ο οποίος και σήμερα ακόμα λατρεύεται ως Άγιος από τους 'Οθωμανούς, αφού όσοι περνούν απ' εκεί, ποιοί και άπιστοι, πηγαίνουν μ' επισκέπτονται τον τάφο του. Το τέμενος αυτό αποτελεί μέρος παλαιού Μουσουλμανικού μοναστηριού (τεκέ) και στεγάζεται με παλαιά κατασκευάσματα και άλλα δέντρα, καρποφόρα ή όχι. Αποτελείται δε από δύο μέρη. Στο ένα, που εινε το κυρίως τέμενος, βρίσκεται ο τάφος του Χασάν Μπαμπά και των... άφεντικών του. Χατζή 'Αγά και της γυναίκας του. Το δεύτερο μέρος, εινε ένας προθάλαμος, υποθαλασμένος από μονοκόμιατες κολώνες, όπου θάβονταν οι απόγονοι του Αγίου. Εινε φανερό ότι τα μαμάρια αυτά εινε παρμένα από αρχαίον 'Ελληνικό ναό. Στην πόρτα του τέμενους βρίσκεται μιά αραβική επιγραφή, που αναφέρει την εποχή της ανέγερσώς του. Οι απόγονοι του Αγίου που μιάς έφυλαξε ησαν, μιάς διηγήθηκαν με υπερφάνεια τον βίον και τα θαύματα του ενδόξου προγόνου του:

Λοιπόν, ο Χασάν Μπαμπάς ήρθε από το Κουρδιστάν, εὐθὺς μετὰ τὴν κατάκτησιν τοῦ τόπου, σὲ ἡλικία 8 ἐτῶν καὶ μίπρε υπέρτης στὸ ταυφλὰ ἐνὸς πλουσίου ἀγά. Ὁ κύριός του, θέλοντας νὰ πᾶ στὴ Μέκκα νὰ προσκυνήσῃ, ἄφησε στὸν Χασάν—ποὺ εἶχε γένει ἄνδρας πᾶ— τὴν ἐπιστάσιν τῶν κτημάτων του. Ὅταν ἦρθε ὁ κύριός του θεισμοῦ, ἡ γυναίκα τοῦ ἀγά ἔβλεπε μὲ στενοχωρία τὴς διὸ ὁ Χασάν δὲν ἐφρόνιζε νὰ μοιθώσῃ ἐργάτες καὶ σὺς ἐκκεντημένους παρατηρήσεις τῆς, ἀπαντοῖσε: «Ἐχοιμε καρό». Τέλος, μιά μέρα, ἀποφασίσει νὰ πᾶ μόνῃ τῆς στὸ χτίμα νὰ δῇ τί γίνεται. Ἦταν μεσημέρι καὶ διὰν ἔφτασε ἐκεῖ, εἶδε σαράντα δρεπάνια κρεμασμένα στὰ δέντρα, χωρὶς νὰ φαίνεται οὔτε ἓνας ἄνθρωπος. Μολαταῦτα, τὸ βράδυ διὰ τὰ χωράφια τοῦ ταυφλίου ἦσαν θερισμένα καὶ τὰ γεννήματα ἀλωνισμένα καὶ βαλμένα σὲ ἀποθήκες...

«Ἄλλοτε πάλι, ἐπλησίασε τὸ Ραμζάνι, τὸ ὁποῖο οἱ 'Οθωμανοὶ γιορτάζουν μὲ ἀφθονή μακαλαδοφαγία. Ἡ Τουρκάλα διηγήθηκε τὸν ἄνδρα τῆς ποὺ εἶπετε στὴν ξενιτειά.

—Ἄχ, τί εὐτυχισμένος θὰ γινότανε ὁ Χατζὴ ἀγὰς μου, ἂν μπορούσε νὰ φάῃ λίγο μακλαβά! εἶπε.

Ὁ Χασάν τῆς ἀπάντησε:

—Φτιάξε, κύριε μου, ἐσὺ τὸν μακλαβά καὶ ἐγὼ τοῦ τὸν πηγαῖνω. Ἄν καὶ δὲν τὸν πίστεψε ἡ κυρά του, ὁστόσο ἔφτιαξε ἓνα ταψὶ μακλαβά, ἐκσκεύασε μωλικά κομμάτια σ' ἓνα δέμα καὶ τ' ἄφησε σ' ἓνα σοφρά γιὰ νὰ τὰ πᾶρῃ ὁ Χασάν. Ὅποτε ἀπὸ μισή ὥρα, βῆκε στὴ θέσι τοῦ δέματος ἓνα πιάτο καὶ μέσα στὸ πιάτο τὸ θαυμάσιον

τοῦ ἀγά. Τότε πᾶ ἐθεθαώθηκε διὸ ὁ Χασάν Μπαμπάς ἦταν ἄγιος.

Ἐνα πρωὶ, ὁ Χασάν σπρώχθηκε καὶ εἶπε στὴν κυρά του νὰ τὴν μᾶση φαγὶ καὶ φαγὶ γατὶ θὰ πᾶ νὰ προπαντή τὸν ἀνέστη πού γυρίζει ἀπ' τὸ ταξίδι του καὶ θ' ἀποδίδωσιν αὐτὸν τὴν κατὰ τὸ Βόλο. Ἡ κυρά του τὸν πίστεψε, τοῦ τοίμασε ὅτι τῆς ἔφησε καὶ ὁ Χασάν ξεκίνησε μαζὺ μὲ πολλοὺς ἄλλους χωρικοὺς νὰ πᾶνε νὰ υποδεχτοῦν τὸν ἐπιστρέφοντα ἀπὸ τὸν τάφο τοῦ Παγῆ του ἀγά καὶ νὰ τὸν συνοδεύουν ὡς τὸ σπίτι του, πρὶν ἵκναι στὴν Κορανίον. Μόλις όμως φτάσανε στὸ Τσαγεζὶ καὶ ὁ Χατζὴ ἄρξαι τὸ Χασάν, εἶπε στὸ πλῆθος τῶν πιστῶν:

—Ὁ Χασάν εἶχε ἄγιος! Σ' αὐτὸν πρόκειναι τὰ διαδύματα καὶ τὰ τραγοῦδια, γατὶ καθε μέρα τὸν ἔβλεπα στὴ Μέκκα γυμνὸν κοντὰ στὸν τάφο τοῦ Προφήτη, χωρὶς νὰ μωρὸ νὰ τοῦ μᾶση.

Ἀπ' τὴ στιγμή αὕτη, ὁ Χασάν ἔγινε ἄφαντος καὶ ἔζηρε ἔνα ἔνα χρόνι, χωρὶς νὰ πᾶρῃ ὅμως νὰ κἀν θαύματα. Ἐνα πρωὶ, βρῆθηκε χωραγμένος ὁ τάφος, ἐκάνω στὸν ὁποῖο ἔγραφε νὰ γὰρ! τεκές με τῆς συνεσφορὲς τῶν πιστῶν καὶ τὴν πλοσὴν χορηγία τοῦ Σουλτάνου.

Ἐπίσης, σύμφωνα με τὸ θρύλο, καὶ τὸ παράγγει τὸν Τεμπὸν ἐξ ἔργου τοῦ Χασάν. Ὁ θαυματουργὸς Τούρκος ἔχτισσε, λέει, μὲ τὸ τοποῦν του τὴ γῆ καὶ ἀμέσως τὰ βουνὰ χωρίστηκαν σὲ δύο!

Καὶ σήμερα ἀκόμα θαυματουργεῖ ὁ Χασάν. Γι' αὐτὸ οἱ 'Οθωμανοὶ θεωροῦν πολὺτιμο κειμήλιον

Ο περιήγητος Γάλλος ἠθοποιὸς Μουνέ—Σουλλί

ρανίου.

Φαίνεται όμως, διὸ ὁ Χασάν Μπαμπάς δὲν εἶχε τὰ ἄλλα ἔργα καὶ τοῦ ἀποδίδουν, γατὶ, ἐκτὸς τοῦ μυθολογικοῦ πού βίον, οἱ ποῖος δὲν τὸν δείχνει καὶ τόσο αἰμοδόχο, ἱσχυρὸς καὶ ἡ διατήρησιν πού μᾶς τὸν παρουσιάζει φιλόδοξο, μὲ ἀλλοτριωτικὰ αἰσθήματα ἀνότερα τῆς ἐποχῆς του. Ἡ διαθήκη αὐτῆς ἐνέργειαν καὶ τὸ ἔργον ἔχει, ὅμως, διπλ., κατὰ τὸ χριστιανικὸν ἔτος 1492 καὶ σὺντασιν ἐπὶ ἐπιδοθήκη τοῦ 'Οθωμανικοῦ μοναστηριοῦ, ὡς πολιτισμικὸν διαμνημόνιον. Ἰδοὺ, μερικὰ κομμάτια ἀπ' τὸ χειρόγραφο, ποτὶ μεταφρασμένα:

«...Ὁ πολλὰ ἀγαθὸν καὶ καθιδόμια συνήθησιν καὶ πολλὰ ἔργα ἐκτελέσας, τὸ καὶν ἡμῶν τοῦ κόσμου ὁ Χασάν Μπαμπάς ἐκνήσας διὸ ὁ κόσμος εἶνε προσωρινός, διὸ τὰ κτήματα ποὺ εἰσέρχονται στὴν κατοχὴ καὶ κυριότητά του εἶνε σὺν εἰδὸς καταθήκης, διὸ μόνον ἡ μέλλουσα ζωὴ εἶνε διαρκής» διὸ ὁ θεοπότης, στὸν κόσμον τοῦτο, ὅτι πρῶται τὸ καταστρέφει, ἂν πρῶτον τοῦ ἄλλου ὁ ἔσθης ποσινῆς μὲν παντοῦνται... ὁ Χασάν Μπαμπάς, ἔχοντας ἔλ' αὐτὰ, ἀφιέρωσε ὡς ἔξῃς πάντα τὰ εἰς τὴν κατοχὴν του εἰσδιόκοντα κινήτα καὶ ἀκίνητα...

Καὶ ἀκολουθεῖ ἡ ἀπαρτίσιν τῶν κτημάτων καὶ ἡ διάθεσις αὐτῶν, μετὰ τρόπο ἀληθινὰ σοφῷ, ὥστε μόνον τὰ εἰσοδήματα νὰ εἶναι

ΜΕ ΔΥΟ ΛΟΓΑΚΙΑ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

ΕΝΑ ΑΝΕΚΔΟΤΟ ΤΟΥ ΒΕΡΛΑΪΝ

Ὁ μοναδικότατος Γάλλος ποιητὴς Πῶλ Βερλαῖν κατὰ τὰ τελευταῖα χρόνια τῆς ζωῆς του, εἶχε περιέλθει σὲ ἀθλία οικονομικὴ κατάσταση. Μὰ μέρα πού δὲν εἶχε οὔτε νὰ φάῃ, πῆγε στὰ γραφεῖα ἐνὸς περιοδικοῦ μετρίως ἀξίας καὶ κυκλοφορίας, γιὰ νὰ δώσῃ ἓνα νέο ἀνεκδοτὸν ποίημα του, ἀντὶ ὁποιασδήποτε ἀμοιβῆς.

Ὁ διευθυντὴς τοῦ περιοδικοῦ, συγκινημένος γιὰ τὴν τιμὴ πού τοῦ ἔκανε ὁ μεγάλος ποιητὴς, δέχτηκε νὰ κρατήσῃ τὸ ποίημα ἀντὶ πέντε φράγκων καὶ δικαιολόγησε τὸ μικρὸ ποσὸν τῆς ἀμοιβῆς μὲ τὴν ἐντολήν του ταμείου του.

Μετὰ δύο μέρες ὁ Βερλαῖν ξαναγύρισε στὰ γραφεῖα τοῦ περιοδικοῦ καὶ παραπονέθηκε διὸ τὸ νόμισμα πού τοῦ εἶχαν δώσει, ἦταν καλὸν.

Ὁ διευθυντὴς ζήτησε συνώμην γιὰ τὸ λάθος καὶ ἐνεχείρισε στὸν ποιητὴ ἓνα ἄλλο τῆλο, ζητώντας ἐνέγκναι νὰ τοῦ ἐπιστράψῃ τὸ καλὸν.

Ὁ Βερλαῖν, ὁ ὁποῖος εἶχε πᾶς τσεπώσει τὸ νόμισμα καὶ ἐτοιμαζόταν νὰ φύγῃ, γύρισε πίσω καὶ εἶπε στὸν διευθυντὴ τοῦ περιοδικοῦ μὲ τὴν μεγαλειότητα ἀρέσει:

—Μὰ τὸ πέρασα, διάβλε...!

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΜΩΠΑΞΣΑΝ

Ὁ Μωπασσάν, καθὼς δηγοῦνται οἱ βιογράφοι του, εἶχε παρουσιαστικὸν κάθε ἄλλο, παρὰ ἀνθρώπου τῶν γραμμάτων. Ἐμοιάζε μάλλον μὲ στρατιωτικὸ καὶ ἦταν πάντα καλοντυμένος.

Μόλις δὲ ἀφῆκε μὲ τὸν ἴδιον τρόπο πού ἔγραφε. Μόλις δὲ ἀφῆκε μὲ τὸν ἴδιον τρόπο πού ἔγραφε. Μόλις δὲ ἀφῆκε μὲ τὸν ἴδιον τρόπο πού ἔγραφε.

Ἡ ἀσκαρία του ἦταν μοναδική. Ποτὲ δὲν ἔβαζε, ποτὲ δὲν ἐπέμενε γιὰ τίποτα. Ἀκόμα καὶ τὸ φέρμα του δὲν ἐκτρέφοντο καμιά περιέργεια.

Τὸν ἐξέλεον πολλοί, ἀλλ' αὐτὸς δὲν ἐξίλενε κανένα. Ἡ ἐπιτυχία τοῦ Ντωντέ καὶ τοῦ Ζολά τὸν ἔκαναν ἀδιάφορο.

Δὲν ἦνκε σὲ καμιά φιλολογικὴ ομάδα καὶ σὲ καμιά πολιτικὴ κόμμα. Ἐβγαζε ἀπ' τὴ δουλειά του 80.000 φράγκα ἐτησίως καὶ δὲν τὸν ἐννοιαζε καθόλου γιὰ τοὺς ἄλλους.

Ὁ Μωπασσάν δὲν... διάβαζε κανένα συγγραμμά. Προτιμοῦσε νὰ βγαίνει μὲ τὴ βάρκα του στὴ θάλασσα καὶ νὰ τραβῇ ὁ ἴδιος τὰ κομμάτια.

Τὸν περισσότερο κακοὶ τὸν περινοῦσε μικρὰ ἀπ' τὴ Παρίσι καὶ τὸν χειμῶνα συνήθως σὲ ἀκτὲς τῆς Μαρσέι, συντροφειμένος ἀπ' τὴ μητέρα του.

Μόλις πῆγανε στὸ Παρίσι, τὸν πολιορκοῦσαν αἰτήθημαστὸν του, οἱ ὁποῖοι τὸν προσκαλοῦσαν σὲ σπῆτα τους, καὶ ἰδίως γυναῖκες...

Ὅταν γὰ τὴ συντήρησι τῶν φτωχῶν, τῶν ἀσθενῶν, τῶν δασυτῶν.

Ὁ κληρονόμος τοῦ Χασάν Μπαμπά φαίνεται διὸ ἔβλεπε μὲ εὐλάβεια τῆς τελευταῖας θελήσεως τοῦ προγόνου του, γατὶ καὶ ξενόνα, τοῦ ὁποῖου τὰ ἐρεῖται σὺντασιν ἀκόμα, διατηροῦσαν στὸ χωριό, καὶ μὲ καθε τρόπο εὐεργετοῦσαν τοὺς γύρω κατοίκους καὶ τοὺς διαβάτες.

Ὁ σήμερα ζῶντες «Μπαμπαλίδες» εἶνε ἀπόγονοι «ἐκ θηλυγόνιας» τοῦ Χασάν, γατὶ πού 100 ἐτῶν μίπραν ληστές στὸ χωριό, ὀδηγοῦμενοι ἀπὸ ἓνα Χριστιανὸν ὑπέρτης τῆς οικογενείας, Παλαιάκα ὀνομαζόμενον, καὶ ἔκραζαν τὸν τότε δερβίση Ἐμὶν καὶ διη τὴν οικογενεία του. Ἀπὸ τὴν παναλβανία αὐτὴ σώθηκε μόνον ἓνα κορίτσον, ἔζη χρόνον, ἡ Βαχτέ Μολλά, τὴν ὁποία οἱ λησταὶ ἄρπαξαν ἀπ' τὰ χέρια μᾶς Χριστιανῆς ὑπέρτης, Ἀβαστερῆς ὀνομαζομένης, ἀφροῦ τῆς ἔκομαν τὰ λείψαντα.

Τὴ Βαχτέ Μολλά τὴν πήραν οἱ λησταὶ σὲ λιμερία τους καὶ τὴν κράτησαν δύο μῆρες ὡς δῶνον συνεκλήσαν καὶ τὰ Τουρκικὰ στρατεύματα καὶ κατατῆσαν ὅλοι.

Τὸ κορίτσον σώθηκε, ἐμεγάλωσε καὶ πῆρε ἄνδρα τὸν Δερβίς Ἀγὰ ἀπὸ τὸ Δερελί, τοῦ ὁποῖου γινὸς εἶνε ὁ σημερινὸς δερβίσης τοῦ Τσακ, Γαλιπύ.

Στὸ Μπαμπά, τοῦ ὁποῖου οἱ κάτοικοι ὀνομαζόνται Μπαμπαλίδες, ἐκλήθη καὶ τῶρα ξενοδοχεῖ, ὅπου οἱ διερχόμενοι ἀπὸ καὶ βρίσκουν τροφὴ καὶ περιποίηση.

Αὐτὰ ἀναφέρεται σὺν τοῖς ἄλλοις ὁ ἔσθης ποσινῆς γιὰ τὸν Χασάν Μπαμπά, τὸ χωριό Μπαμπά, καὶ τὸ ποῖον σήμερα πᾶς εἶνε ἑλληνικότατο.

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ

Η ΙΔΙΟΤΡΟΠΙΕΣ ΤΗΣ ΕΛΕΩΝΟΡΑΣ ΝΤΟΥΖΕ

(Τὸ μαρτύριον ἐνὸς ἱμπρεσαρίου)

Ἡ Ἐλεωνόρα Ντοῦζε, ἡ μεγάλη αὐτὴ καλλιτέχνης τῆς σκηνῆς, ἦταν πολὺ ἐκκεντρικὴ στὴ ζωὴ τῆς καὶ εἶχε μερικὲς ιδιοτροπίες, σὺς ὁποῖες ἀναγκάζονταν νὰ ὑποχωροῦν ὅλοι οἱ συνεργάτες τῆς.

Ἰδοὺ πῶς διηγείται ὁ ἱμπρεσαριὸς τῆς Ντοῦζε, Σοῦμαν, μὰ περὶ τῆς πού τοῦ συνέβη μὲ τὴν περιήρησιν τραγοῦδ, διὰν εἶχαν πᾶς γιὰ καλλιτεχνικὴν περιόδεια στὴ Ρωσία:

«Ἐρχαμε φθάσει στὴν Πετροῦπολιν σὺς 14 Ἰανουαρίου 1907 καὶ ἔπρεπε μετὰ τρεῖς μέρες νὰ δώσουμε ὅχτὸ παραστάσεις στὴ σείρα, γιὰ τῆς ὁποῖες εἶχαν ἀγοραστῇ ἀπὸ πρὶν πάμπολα καὶ πανάκριβα εἰσιτήρια.

Ἄλλὰ σὺς 16 τοῦ μηνός, ἡ Ντοῦζε μὲ προσκάλεσε στὸ δωματὶο τῆς καὶ μοῦ εἶπε:

—Ἄφρο μου εἶνε ἀδύνατον νὰ παῖξω. Δὲν αἰσθάνομαι καὶ τόσο καλὰ τὸν ἑαυτὸ μου καὶ πρέπει ν' ἀναβάλω τὴν παράστασιν γιὰ τῆς 20 τοῦ μηνός.

Ἐπειδὴ δὲν μπορούσα νὰ κάμω ἄλλοῶς, ὑπέκυνη στὴν ἀξίωσιν τῆς καλλιτέχνης καὶ ἄλλαξα ἡμερομηνία σὲ παραστάσεις.

Σὺς 19 Ἰανουαρίου ὅμως ἡ Ντοῦζε μὲ ξανακάλεσε.

«—Δὲν εἶμαι καθόλου καλύτερα, μοῦ εἶπε. Πρέπει ν' ἀναβάλλωμιν τὴν πρώτην παράστασιν γιὰ τῆς 25 τοῦ μηνός.

Δέχτηκε καὶ πάλι, ἀλλὰ σὲ δύο—τρεῖς μέρες ἡ Ντοῦζε μὲ κάλεσε καὶ μοῦ εἶπε:

«—Οἱ γιαιτροὶ μοῦ λένε διὰ ἔγνα πολὺ ἀναμικτὴ ἐξ αἰτίας τοῦ κλίματος. Τὸ γινὸν μὲ ἐκνεοῖζει καὶ μοῦ ἀφαιρεῖ διὰς τῆς δυνάμεις. Πρέπει ν' ἀναβάλωμιν τῆς παραστάσεις γιὰ μιά βδομάδα ἀκόμα. Καὶ θὰ δοῦμιν τί μορεῖ νὰ γίνῃ μέχρι τότε...»

Σ' ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα ὁλόκληρος ὁ θῆσος, ὁ ὁποῖος ἀπετελεῖτο ἀπὸ 23 πρόσωπα, ἀργοῦσε. Οἱ ἠθοποιοὶ γύριζαν ἄσκησιν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ καὶ μόνον κατὰ τῆς ἡμέρας τῆς πληρωμῆς παρουσιάζονταν στὴν ὥρα τους γιὰ νὰ εἰσπράξουν τὸ μισθὸν τους, πού τόσο εὐκόλιν τὸν κέρδιζαν.

Μ' ὅλα αὐτὰ, ἡ ζήτησις εἰσιτηρίων ἦταν καταπληκτικὴ. Εἴχαμε εἰσπράξει μέχρι τῆς στιγμῆς 110.000 φράγκα!

Τὸ κοινὸν δὲν ἀπογοητευόταν ἀπὸ τῆς διαρκῆς αὐτῆς ἀναβολῆς. Ἀνεκτικῶς, ὅτερ ἀπὸ καθε ἀναβολή, ἡ πώλησις τῶν εἰσιτηρίων ἐμεγάλανε.

Σὺς 30 τοῦ μηνός ἡ Ντοῦζε μ' ἐκάλεσε καὶ μοῦ εἶπε πῶς ἡ ἀσκαρία τῆς ἐξασθενούσε. Τὰ ἴδια μοῦ εἶπε καὶ σὺς 1 Φεβρουαρίου. Μετὰ μιά βδομάδα τέλος μὲ προσκάλεσε καὶ μοῦ ἐδήλωσε:

«—Θὰ δώσουμε τὴν πρώτην παράστασιν καὶ θὰ ἐμφανισθῶμιν πρὸ τοῦ κοινου μετὰ δύο ἡμέρες, χωρὶς ἄλλος.

Ἀμέσως φροντίσαμε νὰ τοιχοκολλήσουμε καὶ γούρεμιν προγράμματα, ἀναγγέλλοντας γιὰ πρώτην μάς παράστασιν τὴν «Κυρία μὲ τὰς Καμελίας».

Τὴν ἡμέρα ὅμως τῆς πρώτης αὐτῆς παραστάσεως, κατὰ τὸ μεσημέρι, ἡ Ντοῦζε μ' ἐκάλεσε καὶ μοῦ εἶπε:

«—Ἀλλοῖμονο, κύριε Σοῦμαν! Ὑποτίμησα τῆς δυνάμεις μου καὶ ἔπεσα ἔξω. Ὅχι μόνον δὲν ἔγνα καλὰ, ἀλλὰ ἡ κατάσταση μου χειροτέρεψε κατὰ πολὺ. Ὁ γιαιτροὺς μοῦ φρονεῖ, διὰ ἂν μείνω ἐδῶ εἰκοσιτέσσερες ὥρες ἀκόμα, θὰ γίνω νευρασθενικὴ καὶ φθισκὴ. Τὸ κλίμα τῆς Πετροῦπολεως εἶνε ἀπᾶσι. Πρέπει νὰ πάω σὲ μέρη ποῖχουν ἥλιον. Ἀποφασίζω λοιπὸν ν' ἀναχωρήσω καὶ μάλιστα ἀπῶγε, γιὰ τὴ Νίκαια. Ἀφρο, ἀφρο πληρώσωμιν τοὺς ἠθοποιοὺς, θὰ τοὺς στείλετε σὲ Μιλᾶνο καὶ θὰ ἐπιστρέψετε τὰ χτήματα τῶν εἰσιτηρίων.

Τὰ λόγια τῆς αὐτῆς μὲ χτύπησαν σὺν κεραυνῷ. Μὲ κανέναν τρόπο δὲν μπορούσα νὰ τὴν μεταπεισῶ. Ἡ ἐπιμονὴ τῆς ἦταν ἀκατανίκητη. Δὲν ἦθελε ν' ἀναστῇ καμιά παράκλησις. Καὶ τὴν ἴδια μέρα ἀναχώρησε ἀπ' τὴν Πετροῦπολιν.

Ἀφρο λοιπὸν ταλαιπωροῦντο ἐξ αἰτίας τῆς ἐπὶ ἓνα μῆνα, ἀναγκάστηκε νὰ στείλῃ πίσω ἀπᾶσι τὸν θῆσος καὶ νὰ γυρίσῃ διὰ τὰ χτήματα τῶν εἰσιτηρίων πού εἰσέπραξα κατὰ τὸν μῆνα αὐτό.

Ἐπὶ πλέον ὑποχρεώθηκα νὰ πληρώσω καὶ φόρο σὲ δημόσιον ταμειὸ γιὰ τῆς παραστάσεις πού... δὲν ἔδωκα! Ὑπεβλήθη ἀκόμα σὲ ἔξοδα τῶν προγραμμάτων, τῶν μισθῶν τῶν ἠθοποιῶν καὶ διὰ αὐτὰ γιὰ μιά ὑπογραφή τῆς Ἐλεωνόρας Ντοῦζε.

ΜΙΑ ΟΨΟΓΕΝΕΙΑ ΗΡΩΩΝ

ΟΙ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΑΙΟΙ

(Ίστορία γραμμένη από τον γγυγονε του Θ. Κολοκοτρώνη, Φόν Κολοκοτρώνη).

ΙΔΑΜΕ στο προηγούμενο φύλλο ότι ήταν ο Βελής πασάς, έγκρισε στρατιωτικό νόμο στην Πελοπόννησο και έθεσε υπό διωγμό τους άρματωλούς, ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης προσκάλεσε τους συντρόφους του σε συμβούλιο και τους πρότεινε να τραβήξουν ή όλοι μαζί ή κατά τμήματα στη Μάνη και από εκεί να περάσουν στη Ζάκυνθο, απ' όπου του είχε γράψει και τους είχε καλέσει ο Ρόμας.

Σχετικά με την πρόταση αυτή υπήρχε και το ακόλουθο δημοτικό τραγούδι:

Δώδεκα χρόνους έκαμα άρματωλός (και κλέφτης, τον κούκο δεν τον άκουσα τον Αύγουστο το μήνα. Κι' ο Θεοδωράκης τον άκουει τον Αύγουστο τη νύχτα. Των άλλωνώνε φώναζε των Κολοκοτρωνάων:

— "Ολοι, παιδιά, νάρθ'τε δώ, όλ' οι καπεταναίοι να σ'ς ειπώ τί άκουσα άπόψε που κοιμόμουν.

Δάλησε ο κούκος δυνατά κι' Αύγουστος (είν' ο μήνας

και μοιρολόγι έλεγε πως οι άητοί, τὰ (χρόνια

θα φ'αν κεφάλια διαλεχτά κι' άρματο- (λόν κουφάρια.

Έγώ θα πάω στη Ζάκυνθο από το μο- (νοπάτι

και σεις κινάτε σκορπιστά κι' από κοντά (νάρθ'τε.

Για τον κούκο, για τον όποιον μιλούν

κατ' επανάληψιν οι παραπάνω στίχοι, ύ-

πηρχε άλλοτε ή έξη; πρόληψ; που και

σήμερα επικρατεί σε όρισμένα όρεινά μέ-

ρη. Έπίστευαν δηλαδή ότι άμα άκούονταν

τον λάλημά του τον μήνα Αύγουστο,

ήταν κακοσημαδιά. Αύγουστο λοιπόν τον

άκουσε κι' ο Κολοκοτρώνης και συμβού-

λεψε τους συντρόφους του να φύγουν από

τον Μωριά. Δυστυχώς όμως, οι άλλοι

Κολοκοτρωνάιοι άρματωλοί δεν άκουσαν

την συμβουλή του Θεοδωράκη και δεν άκο-

λούθησαν τη σωστή του γνώμη. Πρώτος

έφερε αντίρρησης ο ξάδερφός του Κουν-

τάνης, ο όποιος —καθώς θα ίδουμε πα-

ρακάτω— χάθηκε έξ αιτίας της κακοκε-

φαλιάς του αυτής.

Αφού μίλησαν κατόπιν και οι άλλοι

άρματωλοί, οι περισσότεροι αντίκεινόντες

τη γνώμη του Κολοκοτρώνη, άποφασίση-

κε να χωριστούν μόνε σε μπουλουκία, άλ-

λά να μην άπμακρινθούν από την Πε-

λοπόννησο. Να καταφύγουν στους κοιμη-

τάρους και τους φίλους των και να κρυ-

φτούν σ' αυτούς.

Έτσι χωρίστηκαν και κάθε τμήμα

πήρε το δρόμο του, αλλά δυστυχώς σ' έ-

ποιο μέρος κι' αν παρουσιάζονταν, τους

έπαιρναν και τους χτυπούσαν με

λύσσα Τούρκοι και ραγιάδες.

Καθώς αναφέρει σχετικά ο άειμνηστος ποιητής Γεώργιος Τρο-

σέτης στο περίφημο βιβλίο του «Διήγησις συμβάντων της Έλληνι-

κής φυλής, από του 1770 μέχρι του 1836», από τους πεντακάσιους

άρματωλούς του Μωριά, μόνον διακόσιοι γλυτώσανε.

Από τους τριαντάξη Κολοκοτρωνάιους, είκοσιεννιά σκοτώθηκαν,

σφαχτήκαν, κάηκαν και μόνον έφτά διέφυγαν τον θάνατο, μεταξύ

των όποιων και ο γέρο Κολοκοτρώνης, καταφεύγοντας στη Ζάκυνθο.

Η καταστροφή αυτή, ή όποια προήλθε από την άπιστοσύνη των

άρματωλών στη γνώμη του Κολοκοτρώνη, υπήρξε τραγωδη και από

τότε έμεινε ή φράση «Κολοκοτρωνέυτες άμαρτίες», που τη λέν για

ότιον παθαίνει άλλεπάλληλες καταστροφές.

Πριν όμως προχωρήσουμε στην έξιτοστή των περιπετειών κα-

θενός από τους έν λόγω άρματωλούς, είνε ανάγκη να αναφέρουμε

ένα—δύο χαρακτηριστικά άνεκδοτα, που δείχνουν πόσο οι γενναίοι

αυτοί άνδρες προτιμούσαν το θάνατο από την αλχημωσία.

ΞΕΝΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΤΟ ΓΑΛΑΖΙΟ ΧΡΩΜΑ

(Του Δανού ποιητού Wadstom)

Απ' τα χρώματα όλα που το μάτι βλέπει
το γαλάζιο μόνο μ' έχει ξετρελλάνει.
Τ' ουρανού γαλάζια ή πλάστια είνε σκέτη,
όταν δεν την έχει συννεσιά σκουρίνει.

Χρώμα έχει γαλάζιο τ' άνθος που κρυμμένο
κι ή λημονήσιφ γλυκοφιθύριζε,
που μέσ' σ' άλλα ό έρωσ τώγει διαλεγμένο
τη φευγάτη άγάπη πάντα νά θυμίζει.

Μέσα σε γαλάζια μάτια διακρίνω
μιά γλυκειά καρδούλα, καθαρή από δόλο,
σε ματιών γαλάζιων τις άκτίνες πίνω
όρσο από τον ουρανό σταλαγμένη βόλο.

Κι' ο θεός του γάμου έ'ταν με θελήσει,
φόρεμα γαλάζιο ή καλή μου βδοχή,
τά μαλλιά γαλάζιο άνθος θα στολίσω.
Πιστί έχει ή γαλάζια ή ματιά μονάχη.

Μετάφρ. Ν. ΚΑΤΖΗΔΑΚΗ

λινε για τον κίνδυνο, μα κανένας τους δεν ήθελε να

στο μεταξύ όμως οι Τούρκοι προχωρούσαν κι' είχαν στήσει

πύργους βολής, όποτε τα καραούλια των άρματωλών παρόντων

τότε οι έν εθνημια διατελούντες άρματωλοί σκοτώθηκαν και

καν πιά σωστά.

— Αλήθεια λέει ο Αντώνης, φώναζε ο Γιωργαλός. Πάω

Καί, γυρίζοντας προς την οικοδόστεινα, πρόσθεσε:

— Μωρή κοιμητάρια, κύττα να μη σηκώσης το σφράγισμα

ρίσισιμη. Τι μάς κάνουν οι μονιτάτες, αλήθεια κι' απ' αλχημω-

Κι' οι άρματωλοί άπαίζουν άμέσως τα όπλα τους και τραπο-

τας ακολουθήσαν τον Άντανάκη, ο όποιος φρόντισε να βρει

ταμπούρια για να δραπετεύσουν.

Σε λίγο άρχισε ή συμπλοκή, σημελική άπορροστική και

λέα, στην όποια έξετέθη κι' ο ίδιος ο Κολοκοτρώνης. Επάρ-

εχε καταλάβει μιά όχηνη θέσι και αντίσπάρθηκε με γενναίους

άλλεπάλληλες επιθέσεις των Τούρκων, σχεδόν μόνος του

απώλεσε την ζωή του.

Μια χρονιά, οι άρματωλοί του Μωριά βρισκόταναν ής άμα-

ρος κι' ένα χωριό έξω από το Λάλα, όπου γινόναν ένας φίλος

και το είχαν ρίξει στο χορό και στο γλέντι.

Σιγά—σιγά οι περισσότεροι ήρθαν στο κέρν. Ο πόντος

προσηντικός Θεός. Κολοκοτρώνης, άμα το έμαθε αυτό, έσπευ-

τους κάλεσε κοντά του. Αυτοί όμως δεν υπάκουσαν. Σε δείγμα

λιστα πρόσκληση του Θεοδωράκη, όχι μόνον επανέλαβαν τα όπλα

έπιαν τον περίδρομο κι' έγιναν τάβλα στο μεθύσι.

Ο Γέρος δεν ελπε τίποτε, έκανε ύπομονή, όταν έβγαρε από

από τα καραούλια του του άνήγγειλε ότι έχοιταν καταστροφή

πρός το χωριό Τουρκικό Ισπικό.

Πρέπει να σημειωθεί, ότι οι Τούρκοι είχαν την πύλη στην

να προσβάλουν τους έχθρους των έξ' άπρόσπου και μάλιστα

τις γιορτές, όποτε εθνημούσαν και σκορπίζονταν έδω κι' έ-

Ο Θεοδωράκης, μόλις έμαθε τη δυσάρεστη αυτή είδηση, ήρθε

σε δύσκολη θέση, γιατί δεν είχε μόνο να πολεμήσει τους έχθρους

αλλά και να προσβάλει τους μεθυσμένους συντρόφους του.

Αφού λοιπόν έλαβε όλα τα αναγκαία μέτρα και παρήγγειλε

κατάλληλες θέσεις τους άνδρες, που του έμεναν, άρχισε να πα-

τί θ' άποκινή με τους άλλους, τους μεθυσμένους.

Σε μια στιγμή πήρε την άποφάση να φωνάξει κοντά του τον

τοξάδερχο του Άντανάκη, έναν άτρωστο δοσ και γενναίο

στή, στον όποιο όρείλεται κυρίως ή μετέπειτα καταστροφή του

μαλή, γιατί ο Άντανάκης διουκίσει την προς το Κάτω Λαγύρι

πέρισμα των Έλλήνων και πρώτος

έτρεψε εις φυγήν τους Τούρκους

τάς τους μέσα στο στενό, όπου

μενων για να τους άποκλείσουν

τοξάδερχος κι' ο Γέρος του Μωριά.

— Άκουσε δώ, ελπε επιταγιά ο

ράκης στον ξάδερφό του. Πάω

παλινάκια και συρρ γαργαρά

στοις άλλους. Φώναζε τους

σου κι' όποιον ίδεις πως δεν

ρη τα πόδια που και νάρθη

και κόμην το κεφάλι, για να

σούν οι παληότουρκοι ζωνταν

με το ερτζι μας (την ύπαιθρο

στερα βάλε φωτιά στο σπίτι

και κάψε τα κορμιά τους. Τ

γορα κιάλας, γιατί ζήσαναν

Και το δριμυτό τραγούδι

κός:

Σε γάμο τις άποκηές έλγεται

κι' αντίκρυ του τραγουδάν

Τους κράζουν μια, τους κρ

κι' οι Τούρκοι έκοινοσαν

Ο Θεοδωράκης τάβλεπε κι' έ

στάθηκε, συλλογίστηκε και

— Σύρε, έρ' Αντώνη, σκά

να μην τους πιάσουν ζωνταν

Ο Άντανάκης πήρε προημε

ρικούς συντρόφους και πήρε

γλεντοκάπους. Τους βόηκε

γουνδόν κι' άλλους να χορεύ

και να μην τους πιάσουν

Ο Άντανάκης πήρε προημε

ρικούς συντρόφους και πήρε

γλεντοκάπους. Τους βόηκε

γουνδόν κι' άλλους να χορεύ

και να μην τους πιάσουν

Ο Άντανάκης πήρε προημε

ρικούς συντρόφους και πήρε

γλεντοκάπους. Τους βόηκε

γουνδόν κι' άλλους να χορεύ

και να μην τους πιάσουν

Ο Άντανάκης πήρε προημε

ρικούς συντρόφους και πήρε

γλεντοκάπους. Τους βόηκε

γουνδόν κι' άλλους να χορεύ

και να μην τους πιάσουν

Ο Άντανάκης πήρε προημε

ρικούς συντρόφους και πήρε

γλεντοκάπους. Τους βόηκε

γουνδόν κι' άλλους να χορεύ

και να μην τους πιάσουν

Ο Άντανάκης πήρε προημε

ρικούς συντρόφους και πήρε

γλεντοκάπους. Τους βόηκε

γουνδόν κι' άλλους να χορεύ

και να μην τους πιάσουν

Ο Άντανάκης πήρε προημε

ρικούς συντρόφους και πήρε

γλεντοκάπους. Τους βόηκε

γουνδόν κι' άλλους να χορεύ

και να μην τους πιάσουν

Ο Άντανάκης πήρε προημε

ρικούς συντρόφους και πήρε

γλεντοκάπους. Τους βόηκε

γουνδόν κι' άλλους να χορεύ

και να μην τους πιάσουν

Ο Άντανάκης πήρε προημε

ρικούς συντρόφους και πήρε

γλεντοκάπους. Τους βόηκε

γουνδόν κι' άλλους να χορεύ

και να μην τους πιάσουν

Ο Άντανάκης πήρε προημε

ρικούς συντρόφους και πήρε

γλεντοκάπους. Τους βόηκε

γουνδόν κι' άλλους να χορεύ

και να μην τους πιάσουν

Ο Άντανάκης πήρε προημε

ρικούς συντρόφους και πήρε

γλεντοκάπους. Τους βόηκε

γουνδόν κι' άλλους να χορεύ

και να μην τους πιάσουν

Ο Άντανάκης πήρε προημε

ρικούς συντρόφους και πήρε

γλεντοκάπους. Τους βόηκε

γουνδόν κι' άλλους να χορεύ

και να μην τους πιάσουν

Ο Άντανάκης πήρε προημε

ρικούς συντρόφους και πήρε

γλεντοκάπους. Τους βόηκε

γουνδόν κι' άλλους να χορεύ

και να μην τους πιάσουν

Ο Άντανάκης πήρε προημε

ρικούς συντρόφους και πήρε

γλεντοκάπους. Τους βόηκε

γουνδόν κι' άλλους να χορεύ

και να μην τους πιάσουν

Ο Άντανάκης πήρε προημε

ρικούς συντρόφους και πήρε

γλεντοκάπους. Τους βόηκε

γουνδόν κι' άλλους να χορεύ

και να μην τους πιάσουν

Ο Άντανάκης πήρε προημε

ρικούς συντρόφους και πήρε

γλεντοκάπους. Τους βόηκε

γουνδόν κι' άλλους να χορεύ

και να μην τους πιάσουν

Ο Άντανάκης πήρε προημε

ρικούς συντρόφους και πήρε

γλεντοκάπους. Τους βόηκε

γουνδόν κι' άλλους να χορεύ

και να μην τους πιάσουν

Ο Άντανάκης πήρε προημε

ρικούς συντρόφους και πήρε

γλεντοκάπους. Τους βόηκε

γουνδόν κι' άλλους να χορεύ

και να μην τους πιάσουν

Ο Άν

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΤΟ ΘΕΡΜΟΜΕΤΡΟ

— Φλούδες να τρώτε, πού είνε γεμάτες βιταμίνες! Έλεγε ο γιατρός, ένας παχὺς και στρουγγυλός άντρας, λίγο περασμένος στην ηλικία, μοιράζοντας στην παρέα του χλωρά κομμάτια και πορτοκάλια.

— Φλούδες να τρώτε, είπε, φλούδες!...

Ήτανε ένα ζεστό μεσημέρι τοῦ Μαγιοῦ και 3-4 οικογένειες φίλες είχαν εκδρομή για να διασκεδάσουν στην έξοχη. Από γύρω ερχόταν μια μελένια εικόνα λουλουδιών, που είχαν ξεσταθεί από τὸν ήλιο, εδωδιά θυμαριού κι' αγριορρήγανης. Από πάνω μια μεγάλη χαρούνα έφρχνε τὸν βαρὺ της ίσιου. Η συντροφιά ήταν μεγάλη κι' έντελως οικογενειακή. Άντρες, γυναίκες, παιδιά, υπηρέτριες, καλάρια, χήρες έμαγιέ, δια ανακατωμένα, κρέατα, αϊγά, ψωμιά, κεφτέδες άπάνω σε μια μεγάλη κόκκινη μπατιανία. Είχαν δια καταβροχθισθεί με όρεξη κι' ο γιατρός άναμμένος απ' τη ζέση, την πολυκαρία και τὸ κραισί, έμωραζε τὰ φρούτα συνιστώντας σ' όλους να τρώνε μοναχά τις φλούδες, χάριν τὸν βιταμινών, ενώ αὐτὸς έτρωγε τὸ... περιεχόμενο!

— Σεις οι γιατροί, τοῦ εἶπε σὲ μια στιγμή ο Κόμπολας, ένας νοικοκύρης απ' τὸ γειτονικό χωριό, την επιστήμη τη κάνετε όπως θέλετε και την παρουσιάζετε όπως σας άρέσει, όπως ο τοσικαλός της τοσικαλός του τ' αὐτιά...

— Τι; Δεν πιστεύεις στις βιταμίνες; ρώτησε αὐστηρά ο γιατρός.

— Δεν πιστεύω, λέει; Πῶς τις φλούδες πού έχουν βιταμίνες, οι γιατροί να τρώνε τους χυμούς κι' έπειτα να καλούμε τὸν γιατρό, για να βγάλουν τις φλούδες από τὸ στομάχι μας!...

— Όλοι γελώσανε με τὸ άστείο αὐτό και ιδίως η γυναίκες. Ο γιατρός σάν να περάχτηκε.

— Αἰ! βέβαια, εἶπε. Γελάτε με την επιστήμη και για τοῦτο εἶστε όλοι, σας κατακλίνον, σάν τὰ φαντάσματα.

— Σωστά, απάντησε ο Κόμπολας, μοναχά πού δεν εἶμαστε έτσι από τις άρρώστιες...

— Αλλά από τι εἶμαστε έτσι κτηονιάρηδες;

— Από τι εἶμαστε έτσι; Από τὸ θερμομέτρο, γιατρέ.

— Από τὸ θερμομέτρο;... Τις θέμενες, θές να πής!;

— Όχι τις θέμενες, τὸ θερμομέτρο. Από τότε πού ήρθε αὐτό στο χωριό, δεν έμεινε γερὸς κανένας!... Άκουσε να δής και να με δικαιώσης. Τὸ χωριό μας ήτανε πάντα γερό. Κεφάλι ποτέ κανένας δεν πόνεσε. Υγεία σίδερο. Ο κόσμος βαρύντανε να ζή. Έναν γέρο-γιατρό πού είχαμε, κόντευε να φραχίσει από την πείνα!... Για να εξοικονομηται έκανε και τὸν ψάλλη στην εκκλησία. Κόντευε να λημονήσει τη δουλειά του!... Έτσι περνούσε ο καιρός, ὡς πού ήρθε ένας νέος γιατρός, ξεπεταροῦδι, στο χωριό. Ήταν γινός ενός παλαιοῦ Δημάρχου, πού τὸν πήρε και τὸν σπούδασε ο θεῖος του στην Αθήνα. Σάν ήρθε στο χωριό ρώτησε τὸν παλιό γιατρό: — Υαάαα, χει υγεία δὸ πέρα; Πῶς τὰ πάτε; — «Υγεία; απάντησε ο παλιός γιατρός. Κακοήθη! Θὰ κάνης χρόνο να δής άρρωστο, κι' αὐτὸς πολὺ θὰ εἶνε». — «Αλήθεια;» — «Στὸ Θεό πού μας άκούει!» — «Καλά. Μου κάνεις, σὲ παρακαλώ, μια χάρι;» — «Τί;» — «Νά σου δώσω δέκα χιλιάδες και να φύγης από τὸ χωριό. Κατέβα όπου θέλεις, στη χώρα. Τις πέντε χιλιάδες θὰ σῆς δώσω τώρα και τις άλλες πέντε στο τέλος της χρονιάς». — «Άστεινεσαι;» — «Στὸ λέω σοβαρῶς».

Σκέφτηκε, σκέφτηκε ο γέρο-γιατρός, τὸ ζήτησε τὸ πράγμα από δὸ, τὸ ζήτησε από και και τέλος δουλειά δεν είχε — τὸ δέχτηκε. Πήρε την πρότη δόση κι' έφυγε. Έτσι έμεινε ο νέος γιατρός μοναχὸς στο χωριό.

Τὴν άλλη μέρα, μια και δυό στολίστηκε, κορνίστηκε και βγήκε στο πά-

Με τὸ θερμομέτρο στο χέρι τρέχανε στο γιατρό...

ζάρι. Οι χωριανοί πήγαν να τὸν καλοδεχτοῦν. Χειραφίες, καλωσορίσματα, κεράσματα.

Μὰ ο γιατρός, μόλις έπιανε τὸ χέρι τοῦ χωριάτη για να τὸν εὐχαριστῶ, στεκόταν μια στιγμή σάν να άπορούσε:

— Περίεργο! μουρούριζε.

— Τι εἶνε κῶ-γιατρέ;

— Μήπως δεν αισθάνεσαι καλά;

— Καλά εἰμαι, δόξα σ' ο Θεό, κεφάλι δεν έχω πει ακόμα!

— Καὶ όμως τὸ χέρι σου καίει, σάν να έχη πυρετό.

— Μπα, γιατρέ μου, φατασία σου!

— Άκουσε μένα πού σου λέω!

Για πάρε και δάλε τοῦτο δὸ θερμομέτρο, κι' εἰλα πές μου σὲ μια ὥρα. Ξέρεις δέβαια από θερμομέτρο. Η κανονική θερμοκρασία εἶνε 36 και μισό. Λίγο παραπάνω πυρετός.

Έτσι μοίρασε ο νέος γιατρός θερμομέτρα σ' όλους!

Πήγαν να παλαβώσουν οι χωριάτες, οι φτωχοί. 'Απ' τὸ πού αὐτὸ τὸ βράδυ δὸς' τον και θερμομέτημα. Κι' έπειτα με τὸ θερμομέτρο στο χέρι τρέχανε στο γιατρό.

Κι' αν ήταν λίγο παραπάνω από 36 και μισό ή θερμοκρασία τους, ο γιατρός κουνούσε τὸ κεφάλι του:

— Αὐτὰ τὰ δέκατα δεν μου άρέσουν! Εἶλε. Τί ποττα, πολὺ ήποπτα...

— Τι ήποπτα, γιατρέ μου;

— Σὲ σιγοτῶναι κρυφοπυρετός!... Μήπως ξέρεις;

— Χι! Ξέρω κι' εγώ!... Καμιά φορά!

— Ο γιατρός φανόταν σάν άπελπισμένος. Τέλος!

Μπορεῖ να σὲ γινώσει και σὲ φθαί. Ξέρεις τι να κάνης; Να πῆσης στο κρεβάτι σου κι' αἰσὶν θάβη να σὲ δῶ!

Αν ήταν λίγο παρακάτω από τὸ 36 και μισό ή θερμοκρασία τοῦ χωριάτη, πάλι ο γιατρός φανόταν άπελπισμένος:

— Υποθεμία! ψιθυρίζε.

— Τι πὰ να πῇ αὐτό, γιατρέ;

— Μην τὰ ρωτῶς!... Πολὺ κακό σημάδι, μὴν τρέχα και πέσε στο κρεβάτι σου.

Έτσι είχε κρεβατιώσει ὅλο τὸ χωριό! Μὲ τὰ ὅλα κατὰ και την εὐποθεμία δεν είχε μείνει άρρωστος γερὸς. Και σὲ λίγους μῆνες είχε μαζέψει χρήματα πολλά. Και ὅσο άρρωστοίαν ο κόσμος, τόσο γινόταν και καλά αὐτός. Και τὰ θερμομέτρα εἰδαν κι' έπαυσαν. Δεν έμεινε χωριάτης πού να μην έχη από ένα στο λαιμό του.

Έτσι πέρασε ένας χρόνος κι' ανέθηκε στο γέρο ο παλιός γέρο-γιατρός για να εισπράξῃ και τις ράτσες πέντε χιλιάδες.

— Εὐφρίστη με, σὲ παρακαλώ, να φύγω ὡς τὸ βράδυ, εἶπε στο νέα γιατρό.

— Κάτσε να πῆς έναν καφέ. Κάτσε να σὲ φιλοξενήσουμε αἰψα, και αἰψο πᾶς με τὸ καλό... Κάτσε ὡς να μαζέψω τὰ χρήματα κι' εγώ, τοῦ εἶπε ο νεαρός συνάδελφός του.

— Αδύνατον... εὐχαριστῶ. Θὰ φύγω.

— Πού να τρέξης γέρος άνθρωπος! Και...

...δεν σὲ βλέπω και τόσο καλά μάλιστα!

— Τι έχω;

— Τὰ μάτια σου κοιμένα, οι βολβοί σου κίτρινου, τὸ πρόσωπό σου παναμμένο!... Μήπως έχεις ὕστερο;

— Α, μπα! Κάτι δάχης. Δεν α' άρέσεις

— Όχι, άδερφέ!

διόλου... Για κατὰ τῶν μῆν μην πάθεις τίποτα στην ηλικία σου!

Τάχασε ο γέρο-γιατρός.

— Θὰ εἰμαι χαλασμένος απ' την κοῦρασι, εἶπε.

— Α, μπα! ἔ-πέμεινε ο νέος γιατρός. Δεν εἶνε

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΤΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΟΝΟΥ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΡΔΙΑ ΤΗΣ ΑΝΝΑΜΠΕΛΛΑΣ

ΤΟΥ ΜΙΧΑΗΛ ΖΕΒΑΚΟ

Ο φέρομο αὐτὸ της νέας παραξένεψε τὸν Παρναγιάν, μὰ ἡ Ἄλκη συνήρθε άμέσως και ψιθύρισε:

— Συγνώμη! 'Η μεγάλη μου χαρά μ' έκαμε να συγκινηθῶ τόσο πολὺ... Σιμπαθῆστε με...

— Όταν ὅμως ὕστερ' από λίγες μέρες ξαναπῆγε ο ἱππότης να ἰδῇ την Ἄλκη, βοηθετή την πόρτα της κλειστή και τὸ σάτι έρημο. Τὸ ἴδιο παρατήρησε ο Παρναγιάν και στο μέγαρο τοῦ Μέρου, γύρω από τὸ ὁποῖο περιφερόταν νύχτα-μέρα, εἰλάζοντας να πληροφορηθῇ και για τὸν πατέρα του. Καὶ τὸ μέγαρο ήταν έρημο και καταλείπτο... Τί είχε γίνει λοιπὸν ἡ Λουίζα με τὴ μητέρα της; Πῶς βρισκόταν ἡ Ἄλκη ντὲ Λουίς; Πῶς εἶχε πάει ο πατέρας της; Καὶ πού ήταν τριτομηνίας ο Έρρικος Μονμορανσύ;

Μὰ τὸ μέγαρο τοῦ Μέρου δεν ήταν έντελως έρημο, ὡπως νόμιζε ο ἱππότης Παρναγιάν.

Ο Έρρικος ντὲ Μονμορανσύ ήταν εκεί την ἡμέρα πού ο ἀδελφός του Φραγκίσκος πήγε και άπόφασε τὸ γάμνο του στην πόρτα, προκλίνοντας τον ἑαυτὸ σὲ μονομαρία. Τὰ είχε δει ὅλ' αὐτὰ ο Έρρικος, κρυμμένος πίσω από ένα παράθυρο. Καὶ για τ' άποφύγη τὸν ἀδελφὸ του και να σκεφθῇ ἥσυχα για την ἐξόρισή του, έφρχε λίγες μέρες κατόπιν από τὸ μέγαρο κι' εγκαταστάθηκε σ' ένα σπίτι κοντὰ στη Μονμάρτη, μαζί με ὀλόκληρο τὸ προσωπικό τοῦ οἴκου του και τὴ μικρή του φρουρά. Λέμε εγκαταστάθηκε κι' ὅμως δεν εἶνε ἀπολύτως άκριβὲς αὐτό. Γιατὶ ο Έρρικος Μονμορανσύ τὸ είχε διπορή. Έμεινε και σὲ σπίτι πού ήταν κοντὰ στη Μονμάρτη, επισκερτίσταν δὲ και τὸ μέγαρό του.

Μὲ τὸν Έρρικο έμειναν μαζί μοναχά τρεῖς στρατιῶτες, ένας άξιωματικός, ο γέρος Παρναγιάν, δυό υπηρέτες και ἡ Ίουάννα πού είχε προβιδιασθεῖ σὲ μαγειρίσσα.

Τὴν ἐπομένη της ἐκ μέρους τοῦ Φραγκίσκου προσκλήσεως, ο Έρρικος Μονμορανσύ ζήτησε να δῇ τὸν γέρο Παρναγιάν.

Γνωρίζετε, τὸν ρώτησε, πού πρόσφατα βρισκότανουσαν μέσα στο ἄσπι, κατὰ τοῦ ὁποῖου εἶνε ἡ ἐπίθεσι τὴ νύχτα πού βγήκαμε από δὸ;

— Όχι, ξεχάσατε, απάντησε ο γηραιὸς τυχοδιώκτης.

— Γνωρίζετε ποῖος είχε συμφέρον να μᾶς ἐπαιθεθῇ;

— Σ' αὐτὸ μπορῶ να σᾶς απαντήσω, γιατί μου τὸ εἶπατε σεις ο ἱππ.

— Ο ἀδελφός σας!

— Σωστά. Μου εἶχατε πει, διὰ ο γινός σας δεν μποροῦσε ναῖρη με τὸ μέρος μας, γιατί άντικει στην υπηρεσία τοῦ ἀδελφού μου, και ἡ δρι;

— Μάλιστα, ξεχάσατε!

— Μου εἶπατε ακόμα, διὰ κληγήσατε ἐκεῖνον πού ἐπέτεθη ἐναντίον της ἁμέλης, τὴ νύχτα ἐκείνη... θυμάστε...

— Μάλιστα, τὸν κληγήσατε μέχρι της πύλης Μπωρντέ, ξεχάσατε!

— Και μου εἶπατε ακόμα, διὰ ἐκεῖ τον σκοτώσατε με μια καλή σπαθιά! Δεν εἶν' έτσι;

— Πόρτα αὐτή!... Δεν εἶνε καλά, σου λέω!... Κάτσε λοιπὸν άπόψε, να μαζέψω τὰ χρήματα κι' αἰσὶν βράδυ φεύγης!...

— Νὰ κάτσω; Τί λές!... Ἀφρὺ δεν εἶμαι καλά, θὰ φύγω στη στιγμή!... άμέσως!... Ο,τι πάθω, να τὸ πάθω στο σπίτι μου!...

— Νὰ φύγης! Και τὰ χρήματα;

— Άς μείνουν. Μου τὰ δίνεις σάν αὐτιχὲς στη χώρα!...

— Λοιπὸν, άκούεις γιατρέ; Τί λές για ὅλ' αὐτὰ, φώναξε ο Κόμπολας, σάν τελείωσε την ιστορία του.

Ἄλλὰ τί νάλεγε ο γιατρός, τὴ μετροῦσε νάλεγε, πού είχε τὸ σῶμα του γεμάτο πορτοκαλλία!

— Όλα τα είχε φάει ἐμπροσθεαζὺ ο ἁέλιος, κι' άφρχε σορὸ τις φλούδες για τις ὥλες!...

— Βιταμίνες!...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

Η ΑΔΙΑΚΡΙΣΙΕΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Ο ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΣ ΕΡΩΣ ΤΟΥ ΕΡΡΙΚΟΥ 4ΟΥ

Ο βασιλοκτόνος Ραβαγιάν

Ερρίκος 4ος, ο οποίος ήταν τότε βασιλεύς, ήθελε με κάθε τρόπο να λάβει μέρος στις παραστάσεις αυτές ως πρώτη χορεύτρια και η ενονοσημένη του, κόμισσα ντε Μορέ. Μά η σύζυγός του, η βασίλισσα Μαρία των Μεδίκων, είχε — πολύ φυσικά — έντονη αντίθετη γνώμη, τόσο που ο βασιλεύς, φοβούμενος τρομερές σκηνές εκ μέρους της, αναγκάστηκε να υποχωρήσει. Συγχρόνως όμως πέσισε σε τέτοιο σημείο, ώστε καθ' όλη τη διάρκεια των ανακτορικών εορτών, κλείστηκε μέσα στην κάμαρά του και δεν παρουσιάστηκε ποτέ.

Όσοις μια μέρα, καθώς παρακολούθησε κρυφά απ' τη μισοανοιγμένη πόρτα του κάπου μπλετίνο, είδε ξαφνικά ανάμεσα στις άλλες όμορφες γυναίκες της ανώτατης αριστοκρατίας, τη δεσποινίδα Σαρλόττα ντε Μονμορανσύ, την κόρη του περιφημού Κοντισταυλίου. Ήταν μια γοητευτική νύφη, δεκαπέντε μόλις χρόνων, η οποία θάμνωσε άμεσα τον έρωτά του απέναντί της.

Από τη στιγμή αυτή, η μόνη σκέψη κι η μόνη φροντίδα του Ερρίκου 4ου ήταν πώς να δρομήσει το δροσερό εκείνο άνθος. Μά η Σαρλόττα, παρ' όλη τη νεαρή ηλικία της, είχε κάπως άρραβωνιαστεί με τον Ιππότη ντε Βασσομπιέρ, έναν αντάξιο της αριστοκρατίας, ο οποίος ήταν πολύ περήφανος για τη μηνηστή του.

Μά ο βασιλεύς, για να μπορέσει να προσεγγίσει τη Σαρλόττα, φρόντισε και διέλυσε το συνοικείο τους και για να αποζημιώσει τον απογοητευμένο μνηστήρα, που έχανε μια σύζυγο τόσο περιζήτητη, του προσέφερε ως αντάλλαγμα τη δεσποινίδα ντε Ωμιάλ. Ο Βασσομπιέρ, σάν καλός αλμάς, υπάκουσε στη βασιλική θέληση και την παντρεύτηκε.

Έπειτ' απ' αυτά, ο Ερρίκος 4ος, θέλοντας να έχει τη Σαρλόττα μέσα στο παλάτι, σκέφτηκε να την παντρεύσει με τον άνεμό του, πρίγκηπα του Κοντέ. Η Σαρλόττα, αν και δεν την ενθουσίαζε καθόλου το συνοικείο αυτό, γιατί άγαπούσε πολύ τον πρώτο μνηστήρα της ντε Βασσομπιέρ, αναγκάστηκε να υποταχθεί στη βασιλική θέληση.

Έτσι την πάντρεψαν με τον πρίγκηπα Κοντέ. Κατά τη διάρκεια μάλιστα της πελετής, ο βασιλεύς, για να διασκεδάσει λίγο, έβαλε τον Βασσομπιέρ να σταθεί κοντά στους μνηστήρες!

Μά μετά τους γάμους, τα πράγματα άρχισαν να μη πηγαίνουν πειά σύμφωνα με τη θέληση και την επιθυμία του βασιλέως. Ο πρίγκηπας του Κοντέ ήθελε να έχει τη γυναίκα του μόνος του και αποστασιαστικά δική του. Δεν έννοωσε να βρίσκειται ανάμεσά τους και «επίτονος», έστω κι' αν αυτός ο τρίτος ήταν ένας από τους μεγαλύτερους — όπως τουλάχιστον τον ήθελε η ιστορία — βασιλείς της Γαλλίας.

Έτσι, άρχισαν ναυγάδες επακολούθησαν μεταξύ του θείου και του άνιμω, κατά τους οποίους αντιπλάγησαν μεταξύ τους η αλαζονείες φράσεις (κατά την εποχή εκείνη μιλούσαν στα άνακτορα της Γαλλίας όπως μιλάνε σήμερα στα καταγώγια).

Ο Ερρίκος 4ος, μη θέλοντας να τον πάσει εκωφίδας ο άνιμω, του 'δωσε την πριγκιπική επιχορήγηση που του έδινε, έλαϊζοντες συγχρόνως πώς έτσι θα τον έκανε να υποχωρήσει.

Μά ο πρίγκηπας του Κοντέ έννοιωσε μεγάλη αντίπαυση προς το διπλό στόλισμα που έχουν τ' αγαθά βόδια στο κεφάλι τους και έπειδή ο θείος του, βλέποντας πώς δεν υποχωρούσε, είχε αρχίσει να λαβαίνει και άλλα καταπεστικά μέτρα έναντιόν του, θέλοντας με κάθε τρόπο να σώσει τη σύζυγιά του τιμή, αναγκάστηκε εν' άπα γ' άγρη την ίδια τη σύζυγό του μέσ' απ' το παλάτι, γιατί ο βασιλεύς,

Ο Ερρίκος Δ'

λανθία.

Έκει, επειδή δεν ήπρχε κανένα κατοικημένο μέρος δίπλα τους, οι δυο σύζυγοι, λαχανιασμένοι και εξαντλημένοι, κατέφυγαν σε ένα παλιό κι' εγκαταλειμμένο μύλο. Τά γάντια της νεαρής πριγκίπισσας, η οποία ήταν παιγμένη δολώληρη, ήταν τόσο μουσμουλιασμένα, ώστε είχαν κολλήσει επάνω της και όταν τ' έβγαλε, η επιθυμία του χεριού της ξεκόλλησε σάν δεύτερο γάντι.

Μά τί σημασία είχαν όλα αυτά, τη στιγμή που η πριγκίπισσα και ο Κοντέ, βλέποντας πώς η γυναίκα του δεν τον αγαπούσε — πράγμα που ήταν πολύ φυσικό, αφού της τον είχαν επιβάλει αναγκαστικά — σύζυγο — για να παρηγορηθεί, την άφησε υπό την προστασία του αδελφού της. Ολλανδίας κι' άρχισε να ταξιδεύει στη Γερμανία και στην Ίταλία.

Παρ' όλη αυτά όμως, ο Ερρίκος 4ος δεν έννοωσε με κανένα τρόπο να ξεχάσει και να εγκαταλείψει την χαριτωμένη Σαρλόττα. Σκέφτηκε μάλιστα να την απαγάγει κι' αυτός με τη σειρά του απ' την Ολλανδία και, χωρίς να χάνει καιρό, φώναξε τον μαρκήσιο ντε Σέρβ, τον αδελφό της περιφημής ευνοούμενης του Γαβριέλλας ντε Έστρε, και του ανέθεσε τη λεπτή αυτή αποστολή.

Η απαγωγή όμως αυτή απέτυχε, γιατί η Ολλανδική άρμηγή τη μυρίστηκε εγκαίρως και την πρόλαβε. Έτσι η Σαρλόττα έμεινε

προβλεπόντας ότι μπορούσε να συιδη κι' αυτό, είχε βάσει κατευθυνόμενος του κι' επιτηρούσαν το νεαρό ζεύγος.

Παρ' όλη όμως την επίβλεψη, οι δυο σύζυγοι κατάφεραν να ξεσкаσαν από το Λούβρο.

Από τη στιγμή αυτή άρχισε μια ήρωική και κομωική ιστορία. Ο Κοντέ, κρατώντας την γυναίκα του στην αγκαλιά του, κατέλησε το δρόμο του και, καλπάζοντας δαιμονισμένα μια νύχτα άβυσσος, κατόρθωσε ν' απομακρυνθεί απ' το Παρίσι και να πάει στο Βαλερύ, όπου είχε έναν απόρρητο πάργο.

Ο Ερρίκος 4ος, μόλις έμαθε τη φυγή τους, βούτηξε σε μια μελαγχολία τόσο μεγάλη, ώστε ο Μαλέριμ, που ήταν τότε ο κύριος ποιητής της Αβλίας, την έβγαλε και την αποθανάτισε σ' ένα έκτατο δράμα.

Έπειτα όμως, συνεχίζοντας από τη θλίψη του, άρχισε ν' αποτάχνη σ' όλη τη Γαλλία τους φυγάδες, διευθύνοντας ο ίδιος τις προσπάθειες.

Εντομισαζόν ο πρίγκηπας ντε Κοντέ κι' η Σαρλόττα είχαν μετασταθεί στο Σαιν Βαλερύ. Έκει, μια μέρα, ο πρίγκηπας, θέλοντας να διασκεδάσει τη σύζυγό του, την έπηρε μαζί του με τ' άνακτορα κινήγη. Καθώς όμως τραβούσαν στο δημόσιο δρόμο, η Σαρλόττα είδε έναν στρατιωτικό, ο οποίος, έχοντας το πρόσωπό του κρυμμένο σχεδόν δολώληρο κάτω από ένα μεγάλο επίδεσμο, της έπαινε το μυστικό.

Μά ο άρχηγός των κατασκόπων του Ερρίκου 4ου πληροφορήθηκε το στέβό του και πρότεινε στον κύριό του να συλλάβει και να φυλακίσουν στη Βαστίλλη τον τόσο ζήλο αυτό σύζυγο. Έτσι η Σαρλόττα θα έμεινε απορροσμένη και θα γινόταν δική του. Μά ο βασιλεύς δεν έπίστεψε πώς ο Κοντέ σκεπτόταν το σκάσιμο για το εξωτερικό, βασίζοντας ότι δεν θα ήθελε να χάσει τη μεγάλη ελπίδα των άπεραντων κτημάτων που είχε στη Γαλλία.

Μά βγήκε γελασμένος. Κι' ένα άραυό έφ' δν, ο Κοντέ με την πρόφαση ότι θα πήγαινε να επισκεφθεί κάποιο ύποστατικό του, πήρε τη γυναίκα του σ' άμιάς του και ξεκίνησαν. Μάς έφτασαν στο Κρεσύ, εγκατέλειψαν εκεί τ' άμιάς τους κι' ο πρίγκηπας, ανεβάζοντας την γυναίκα του στο άλογό του, ξεκίνησε καλπάζοντας και διευθύνοντας προς τα σύνορα.

Έπειτα από μια προελλή Ιταλία πολλών λ' ρών, ανάμεσα σε απότομους δρόμους γεμάτους λάσπες και χιόνια, έφτασαν τέλος στην λανθία.

Έκει, επειδή δεν ήπρχε κανένα κατοικημένο μέρος δίπλα τους, οι δυο σύζυγοι, λαχανιασμένοι και εξαντλημένοι, κατέφυγαν σε ένα παλιό κι' εγκαταλειμμένο μύλο. Τά γάντια της νεαρής πριγκίπισσας, η οποία ήταν παιγμένη δολώληρη, ήταν τόσο μουσμουλιασμένα, ώστε είχαν κολλήσει επάνω της και όταν τ' έβγαλε, η επιθυμία του χεριού της ξεκόλλησε σάν δεύτερο γάντι.

Μά τί σημασία είχαν όλα αυτά, τη στιγμή που η πριγκίπισσα και ο Κοντέ, βλέποντας πώς η γυναίκα του δεν τον αγαπούσε — πράγμα που ήταν πολύ φυσικό, αφού της τον είχαν επιβάλει αναγκαστικά — σύζυγο — για να παρηγορηθεί, την άφησε υπό την προστασία του αδελφού της. Ολλανδίας κι' άρχισε να ταξιδεύει στη Γερμανία και στην Ίταλία.

Παρ' όλη αυτά όμως, ο Ερρίκος 4ος δεν έννοωσε με κανένα τρόπο να ξεχάσει και να εγκαταλείψει την χαριτωμένη Σαρλόττα. Σκέφτηκε μάλιστα να την απαγάγει κι' αυτός με τη σειρά του απ' την Ολλανδία και, χωρίς να χάνει καιρό, φώναξε τον μαρκήσιο ντε Σέρβ, τον αδελφό της περιφημής ευνοούμενης του Γαβριέλλας ντε Έστρε, και του ανέθεσε τη λεπτή αυτή αποστολή.

Η απαγωγή όμως αυτή απέτυχε, γιατί η Ολλανδική άρμηγή τη μυρίστηκε εγκαίρως και την πρόλαβε. Έτσι η Σαρλόττα έμεινε

Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΤΟΥ J. GERARD

ΣΤΑ ΦΤΕΡΑ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ

ΠΡΟΣΩΠΑ

ANNA, 55 ετών. ΙΩΑΝΝΑ,

35 ετών. ΜΑΡΙΕΤΤΑ, κόρη

της Άννας, 20 ετών.

(Στο δωμάτιο ενός φτωχικού σπιτιού.

Η Μαριέττα εινε άρρωστη έαρειά στο κρεβ-

βάτι της. Η Ιωάννα κι' η Άννα μιλούν

σιγά, κοντά στην πόρτα).

ΙΩΑΝΝΑ.— Πώς εινε η Μαριέττα, θειά

Άννα; Εινε καλύτερα;

ΑΝΝΑ.— Άλλοίμονο, όχι, η κόρη μου, η γλυκαιά

μου κόρη, η αγαπημένη μου Μαριέττα, η παρηγοριά μου, η ελπίδα

μου, πεθαίνει...

ΙΩΑΝΝΑ.— Θεέ μου!... Εινε τρομερό!... Η Μαριέττα, το πιο

καρδιά μου, το πιο αγαπημένο μου...

ΑΝΝΑ.— Άννα, 55 ετών. ΙΩΑΝΝΑ,

35 ετών. ΜΑΡΙΕΤΤΑ, κόρη

της Άννας, 20 ετών.

(Στο δωμάτιο ενός φτωχικού σπιτιού.

Η Μαριέττα εινε άρρωστη έαρειά στο κρεβ-

βάτι της. Η Ιωάννα κι' η Άννα μιλούν

σιγά, κοντά στην πόρτα).

ΙΩΑΝΝΑ.— Πώς εινε η Μαριέττα, θειά

Άννα; Εινε καλύτερα;

ΑΝΝΑ.— Άλλοίμονο, όχι, η κόρη μου, η γλυκαιά

μου κόρη, η αγαπημένη μου Μαριέττα, η παρηγοριά μου, η ελπίδα

μου, πεθαίνει...

ΙΩΑΝΝΑ.— Θεέ μου!... Εινε τρομερό!... Η Μαριέττα, το πιο

καρδιά μου, το πιο αγαπημένο μου...

ΑΝΝΑ.— Άννα, 55 ετών. ΙΩΑΝΝΑ,

35 ετών. ΜΑΡΙΕΤΤΑ, κόρη

της Άννας, 20 ετών.

(Στο δωμάτιο ενός φτωχικού σπιτιού.

Η Μαριέττα εινε άρρωστη έαρειά στο κρεβ-

βάτι της. Η Ιωάννα κι' η Άννα μιλούν

σιγά, κοντά στην πόρτα).

ΙΩΑΝΝΑ.— Πώς εινε η Μαριέττα, θειά

Άννα; Εινε καλύτερα;

ΑΝΝΑ.— Άλλοίμονο, όχι, η κόρη μου, η γλυκαιά

μου κόρη, η αγαπημένη μου Μαριέττα, η παρηγοριά μου, η ελπίδα

μου, πεθαίνει...

ΙΩΑΝΝΑ.— Θεέ μου!... Εινε τρομερό!... Η Μαριέττα, το πιο

καρδιά μου, το πιο αγαπημένο μου...

ΑΝΝΑ.— Άννα, 55 ετών. ΙΩΑΝΝΑ,

35 ετών. ΜΑΡΙΕΤΤΑ, κόρη

της Άννας, 20 ετών.

(Στο δωμάτιο ενός φτωχικού σπιτιού.

Η Μαριέττα εινε άρρωστη έαρειά στο κρεβ-

βάτι της. Η Ιωάννα κι' η Άννα μιλούν

σιγά, κοντά στην πόρτα).

ΙΩΑΝΝΑ.— Πώς εινε η Μαριέττα, θειά

Άννα; Εινε καλύτερα;

ΑΝΝΑ.— Άλλοίμονο, όχι, η κόρη μου, η γλυκαιά

μου κόρη, η αγαπημένη μου Μαριέττα, η παρηγοριά μου, η ελπίδα

μου, πεθαίνει...

ΙΩΑΝΝΑ.— Θεέ μου!... Εινε τρομερό!... Η Μαριέττα, το πιο

καρδιά μου, το πιο αγαπημένο μου...

ΑΝΝΑ.— Άννα, 55 ετών. ΙΩΑΝΝΑ,

35 ετών. ΜΑΡΙΕΤΤΑ, κόρη

της Άννας, 20 ετών.

(Στο δωμάτιο ενός φτωχικού σπιτιού.

Η Μαριέττα εινε άρρωστη έαρειά στο κρεβ-

βάτι της. Η Ιωάννα κι' η Άννα μιλούν

σιγά, κοντά στην πόρτα).

ΙΩΑΝΝΑ.— Πώς εινε η Μαριέττα, θειά

Άννα; Εινε καλύτερα;

ΑΝΝΑ.— Άλλοίμονο, όχι, η κόρη μου, η γλυκαιά

μου κόρη, η αγαπημένη μου Μαριέττα, η παρηγοριά μου, η ελπίδα

μου, πεθαίνει...

ΙΩΑΝΝΑ.— Θεέ μου!... Εινε τρομερό!... Η Μαριέττα, το πιο

καρδιά μου, το πιο αγαπημένο μου...

ΑΝΝΑ.— Όχι, όχι δεν το πιστεύω αυτό. Δεν εινε δυνατόν παρ' όλη τ' αγαπά πάντα.

ΜΑΡΙΕΤΤΑ.— Άν μ' αγαπούσε δεν θα μ' εγκατέλειπε για να πάη ν' άρραβωνιαστεί με τη Μάρθα, την κόρη του πλουσιού κτηματιού. Ναι, μητέρα, έτσι εινε. Ο Ροβέρτος μ' έπρόδωσε για το χρήμα, όπως ο Ιούδας το Χριστό.

ΑΝΝΑ.— Άς εινε καταραμένος!...

ΜΑΡΙΕΤΤΑ.— Όχι, όχι, μητέρα, μην τον καταρίεσαι!... Δεν εινε δυνατόν να εινε τόσο κακός... Θα του χάνανε μάγια!... Ναι, μα νούλα μου, και γι' αυτό τον συγχώρο... Κι' ακόμα, μητέρα, ήθελα να τον δω πριν πεθάνω... Ήθελα ν' άκούσω ακόμα μια φορά τη φωνή του... Ήθελα μ' όση δύναμη μου μένει ακόμα, να σβίξω για τελευταία φορά το χέρι του μέσα στα χέρια μου...

ΑΝΝΑ.— Ησύχασε... ήσυχασε, παιδάκι μου. Δεν θα πεθάνεις, Μαριέττα μου. Θα γίνεις καλά... Και πού ξέρεις;... Πού ξέρεις αν ο Ροβέρτος δεν αλλάξει γνώμη...

ΜΑΡΙΕΤΤΑ.— Τό πιστεύεις, μητέρα; Τό πιστεύεις αυτό;

ΑΝΝΑ.— Γιατί όχι, κόρη μου; Ο Ροβέρτος δεν την αγαπά τη Μάρθα. Την άρραβωνιάστηκε για τα πλούτη της. Πού ξέρεις αν μια μέρα δεν καταλάβει τί άσχημα φρόνησε και δεν ξαναγυρίσει κοντά σου; Ναι, ναι, έτσι θα γίνει, κορούλα μου.

ΜΑΡΙΕΤΤΑ.— Άχ, μητέρα!... Μόνο με την ιδέα αυτή ξαναγεννώ στη ζωή... Μά δεν υπάρχει πια καφός, μητέρα. Εγώ πεθαίνω!... Περναίνω!... Κρίθωνο, μητέρα, δλο και περισσότερο, δλο και περισσότερο... Σφίξε με στην αγκαλιά σου, μητέρα!... Μ' αλλοίμονο, ούτε η αγκαλιά σου μπορεί να με ζεστάνει πια!... Τί κρίνο!

ΑΝΝΑ.— (Με φωνή σπαρταρική).— Κόρη μου!... Τί κρίνο!...

(Η Άννα άγκαλιάζει την κόρη της δλο και πιο σφιχτά, σάν να θέλη να της μεταδώσει τη ζεστασιά του κορμού της, την ίδια της τη ζωή).

ΜΑΡΙΕΤΤΑ.— Μητέρα!... Δεν βλέπω πια σκεδόν τίποτα... Κι' όμως... άκούω... μπορώ και μιλάω... Άκου, μητέρα!... Να πής του Ροβέρτου πώς τον αγαπούσα και τον περιμένα ως την στενή μου πνοή!... Άκούς, μητέρα!... Άχ, Θεέ μου τί κρίνο!... Ούτε η δική σου αγκαλιά μπορεί πια να με ζεστάνει, ούτε του Ροβέρτου το φιλ μπορεί να μ' αναστήσει πια!... Φεύγω... Σβίνω...

ΑΝΝΑ.— (Με φωνή σπαρταρική).— Κόρη μου!... Κόρη μου!...

ΜΑΡΙΕΤΤΑ.— Μην κλαίς, μητέρα, μην κλαίς... Μην έμποδίζεις την ψυχή μου να φτερουγίσει στον ουρανό!... Την αναγκάζεις έτσι να γυρίσει πάλι πίσω στη γη!... Και εινε τόσο άσχημα στον ουρανό!...

Ενας άγγελος μου γνέφει να πετάξω κοντά του... (Άξαφνα άκούγεται από το δρόμο χαρούμενη μουσική. Η Άννα σηκώνεται και πλησιάζει στο παράθυρο).

ΑΝΝΑ.— Θεέ μου!... Περνά η ποιητή του γάμου!... Ο γάμος του Ροβέρτου!... Και η κόρη μου, η Μαριέττα μου, πεθαίνει!... Ά, τον κακώρηγο!... Τον κακώρηγο!...

ΜΑΡΙΕΤΤΑ.— Ενας άγγελος μου γνέφει να πεθάνω!... Μά όχι, μητέρα!... Δεν εινε άγγελος!... Εινε ο Ροβέρτος!... Έρχεται να με πάρει. Τί χαρά!... Ησυχία!... Ησυχία!... Ησυχία!... Ησυχία!...

ΑΝΝΑ.— (Με φωνή σπαρταρική).— Κόρη μου!... Κόρη μου!... Κόρη μου!... Κόρη μου!...

ΜΑΡΙΕΤΤΑ.— Μη ζητάς να με παρηγορήσεις, μητέρα μου!... Περναίνω!... Πιστεύεις πως ο Ροβέρτος δεν μ' αγαπά πια καθόλου; Πιστεύεις ότι δεν θα χύση ούτε ένα δάκρυ για το θάνατό μου;

ΑΝΝΑ.— Μή λές τέτοια λόγια, γλυκαία μου κορούλα. Δεν θα πεθάνεις, καρδούλα μου. Κι' ο αγαπημένος σου θάρη.

ΜΑΡΙΕΤΤΑ.— Μή ζητάς να με παρηγορήσεις, μητέρα μου!... Περναίνω!... Πιστεύεις πως ο Ροβέρτος δεν μ' αγαπά πια καθόλου; Πιστεύεις ότι δεν θα χύση ούτε ένα δάκρυ για το θάνατό μου;

ΑΝΝΑ.— Μή λές τέτοια λόγια, γλυκαία μου κορούλα. Δεν θα πεθάνεις, καρδούλα μου. Κι' ο αγαπημένος σου θάρη.

ΜΑΡΙΕΤΤΑ.— Μή ζητάς να με παρηγορήσεις, μητέρα μου!... Περναίνω!... Πιστεύεις πως ο Ροβέρτος δεν μ' αγαπά πια καθόλου; Πιστεύεις ότι δεν θα χύση ούτε ένα δάκρυ για το θάνατό μου;

ΑΝΝΑ.— Μή λές τέτοια λόγια, γλυκαία μου κορούλα. Δεν θα πεθάνεις, καρδούλα μου. Κι' ο αγαπημένος σου θάρη.

ΜΑΡΙΕΤΤΑ.— Μή ζητάς να με παρηγορήσεις, μητέρα μου!... Περναίνω!... Πιστεύεις πως ο Ροβέρτος δεν μ' αγαπά πια καθόλου; Πιστεύεις ότι δεν θα χύση ούτε ένα δάκρυ για το θάνατό μου;

ΑΝΝΑ.— Μή λές τέτοια λόγια, γλυκαία μου κορούλα. Δεν θα πεθάνεις, καρδούλα μου. Κι' ο αγαπημένος σου θάρη.

ΜΑΡΙΕΤΤΑ.— Μή ζητάς να με παρηγορήσεις, μητέρα μου!... Περναίνω!... Πιστεύεις πως ο Ροβέρτος δεν μ' αγαπά πια καθόλου; Πιστεύεις ότι δεν θα χύση ούτε ένα δάκρυ για το θάνατό μου;

ΑΝΝΑ.— Μή λές τέτοια λόγια, γλυκαία μου κορούλα. Δεν θα πεθάνεις, καρδούλα μου. Κι' ο αγαπημένος σου θάρη.

ΜΑΡΙΕΤΤΑ.— Μή ζητάς να με παρηγορήσεις, μητέρα μου!... Περναίνω!... Πιστεύεις πως ο Ροβέρτος δεν μ' αγαπά πια καθόλου; Πιστεύεις ότι δεν θα χύση ούτε ένα δάκρυ για το θάνατό μου;

ΑΝΝΑ.— Μή λές τέτοια λόγια, γλυκαία μου κορούλα. Δεν θα πεθάνεις, καρδούλα μου. Κι' ο αγαπημένος σου θάρη.

ΜΑΡΙΕΤΤΑ.— Μή ζητάς να με παρηγορήσεις, μητέρα μου!... Περναίνω!... Πιστεύεις πως ο Ροβέρτος δεν μ' αγαπά πια καθόλου; Πιστεύεις ότι δεν θα χύση ούτε ένα δάκρυ για το θάνατό μου;

ΑΝΝΑ.— Μή λές τέτοια λόγια, γλυκαία μου κορούλα. Δεν θα πεθάνεις, καρδούλα μου. Κι' ο αγαπημένος σου θάρη.

ΜΑΡΙΕΤΤΑ.— Μή ζητάς να με παρηγορήσεις, μητέρα μου!... Περναίνω!... Πιστεύεις πως ο Ροβέρτος δεν μ' αγαπά πια καθόλου; Πιστεύεις ότι δεν θα χύση ούτε ένα δάκρυ για το θάνατό μου;

ΑΝΝΑ.— Μή λές τέτοια λόγια, γλυκαία μου κορούλα. Δεν θα πεθάνεις, καρδούλα μου. Κι' ο αγαπημένος σου θάρη.

Η ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΩΝ

ΑΠΟ Τ' ΑΠΟΜΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ
ΤΗΣ ΣΑΡΑΣ ΜΠΕΡΝΑ

Ι'.
Αφήσαμε στο προηγούμενο φύλλο τη Σάρα Μπερνάρ στο σημείο εκείνο όπου η Απομνημονεύματα της Σάρας Μπερνάρ, στο οποίο περιγράφεται ένα ταξίδι της στη Βρετανία.

Επειτα από πέντε μέρες, συνεχίζει η μεγάλη καλλιτέχνης, η αδελφή μου από τη Γαλλική Κομωδία περνούσε. Τις πέντε λοιπόν αυτές ημέρες τις πέρασα χωριστά να κάνω απολύτως τίποτα. Από το πρωί ως το βράδυ καθόμουν σ' ένα κομφοτό βράχο που αποτόμωσεν άκρωτηρίου Ράξ και κύτταρα την απέραντη και άγρια θάλασσα που απλωνόταν μπροστά μου. Ο βράχος αυτός επαναστατούσε μάλιστα «Η πολυθρόνα της Σάρας Μπερνάρ» και από τότε πολλοί ξένοι περιηγητές που περνούσαν από το Ράξ, περιγράφουν και καθόμουν σ' αυτόν.

Μόλις η αδελφή μου περνούσε, ξαναγύρισα στο Παρίσι. Μά έπειδή ήμουν πολύ αδύνατη ακόμα, μόλις κατά τα μέσα του Δεκεμβρίου μπόρεσα να ξαναπαίξω μερικά παλαιά έργα που περιελάμβαναν μου. Έτσι ελγα άρχισα πάλι να νευρίζω, γιατί δεν μου έδιναν να δημιουργήσω κανένα καινούργιο ρόλο.

Μία μέρα, ο διευθυντής της «Γαλλικής Κομωδίας» κ. Περγρέν, ήλθε και με βρήκε στο άτελιέ μου, όπου εξακολουθούσα να καταγίνωμαι με τη γλυτική. Στην αρχή ελπε διαφόρες φιλανθρωπίες για τις προτομές μου, κατόπιν με παρακάλεσε να του κάνω και τη δική του προτομή και στο τέλος, τυχαίως δήθεν, με πρότεινε αν ελγα μελετήσω ποτέ το ρόλο της «Φαίδρας» του Ρακίνα. Ο ρόλος αυτός μου φαινόταν καταπληκτικός και δυσκολώτατος. Εν τούτοις, τον ελγα μελετήσει κάποτε έτσι για γούστο.

Ναι, απάντησα στον Περγρέν, ξέρω το ρόλο της Φαίδρας. Μά μου φαίνεται πως αν υποχρεωθεί να τον παίξω μία μέρα, θα πεθάνω από το ρόλο μου.

Ο Περγρέν χαμογέλασε αινιγματικά και μου ελπε, φιλώντας μου το χέρι —γιατί ήταν πολύ ευγενής—

—Μελετήστε τον!... Μου φαίνεται πως θα τον παίξετε...

Πράγματι, έπειτ' από όχτω ημέρες, ο Περγρέν με προσκάλεσε στο γραφείο του και μου ανήγγειλε, ότι στις 21 Δεκεμβρίου, επί τη εντολή των εορτών του Ρακίνα, η «Γαλλική Κομωδία» θ' ανέθετε τη «Φαίδρα» με πρωταγωνίστρια εμένα.

Μόλις το άκουσα αυτό, λίγο έλειψε να πέσω κάτω.

Βγαίνοντας απ' το γραφείο του Περγρέν, έπεσα επάνω στο μεγάλο καλλιτέχνη Ρενέ. Του διηγήθηκα την κουβέντα μου με τον διευθυντή και του ανέκοινα την αγωνία μου.

—Μά όχι!... Όχι!... μου απάντησε εκείνος. Δεν πρέπει να φοβάστε. Ξέρω εν των προτέρων ότι θα τα βγάλετε πέρα με το παραπάνω στον δύσκολο αυτό ρόλο κ' ότι θα ένθουσιάζετε το Κοινό...

Στις 21 Δεκεμβρίου, που θα δινόταν η προμέρα, όλοι σχεδόν οι Παριζιανοί που αγαπούσαν το θέατρο, είχαν περιμελώσει τη «Γαλλική Κομωδία». Η κομπληξιμωρία ήταν τόσο, ώστε τα ταμεία του θεάτρου έλειπαν από δυο χιλιάδες θεατά έμειναν χωρίς εισιτήρια. Μόλις μου τα ανήγγειλαν δι' αυτό, άρχισα κυριολεκτικώς να τρέμω...

Τού κάκου ο Ρενέ προσπαθούσε να μ' ενισχύσει, λέγοντάς μου:

—Έλα... Έλα!... Κάνε θάρρος και μη φοβάσαι... Έσ' είσαι άλλωστε το εκθαμβωμένο παιδί του Κοινού, το οποίο και να μη σταθής στο ύψος του ρόλου σου, δεν θα σ' αποδοκιμάσει...

Μά τα λόγια του αυτά, αντί να μ' ενθαρρύνουν, μ' έκαναν ν' απογοητευθώ ακόμα περισσότερο. Θά έννοιαθα τον εαυτό μου πό δύνατο, αν ήξερα ότι το Κοινό έρχόταν προκατειλημμένο έναντιον μου και ότι μ' ευνόικες διαθέσεις. Άρχισα τότε να κλαίω σαν παιδάκι. Άμέσως φώναζαν τον Περγρέν, ο οποίος έκανε ό,τι μπορούσε για να με παρηγορήσει. Έπειτα άρχισε ο ίδιος να με ποντιράει, με μου έβαζε τόσο άφθονη πούτσα, ώστε για μία στιγμή με τύφλωσε και μ' έπαιξε.

Η Σάρα Μπερνάρ

ος θα πρωταγωνιστούσε μαζί μου στο ίδιο έργο, παίζοντας το ρόλο του 'Ιππολύτου, μου ελπε:

—Την περασμένη νύχτα είδα ένα περίεργο όνειρο. Ελγα πάλι να ξάμε τη «Φαίδρα» κ' ότι ως ούριζαν και μίς απάσταμα. Καθώς ξέρεis όμως, απ' ό,τι βλέπουμε στα όνειρα, στην πραγματικότητα συμβαίνει το αντίθετο...

Και επρόσθεσε, φωνάζοντας:

—Ε, λοιπόν, απόψε θα έχωμε τεραστιά επίσημα!

Πράγματι, παρ' όλους τους φόβους μου, έμεινα στην προμέρα, βράδυ έναν απ' τους μεγαλύτερους μου θριάμβους. Επί πέντε μέρες κατόπιν άνηγούσαν ακόμα σ' τ' αυτά μου η μνήστικος των φημίες των θεατών. Έπίσης και ο τίτλος την άλλη μέρα έμεινε ένθουσιασμο για μένα.

Μετά τον θρίαμβό μου αυτό, άρχισαν πάλι να μου δίνουν τον νουφριο ρόλο. Έτσι έμεινα άεργη και περνούσα όλο τον καιρό μου επάβλεποντας την οικοδόμηση ενός χωροποιμένου μεγάλου τιμολογίου στην γωνία της λεωφόρου ντε Βιλλέ και της δούφρας.

Πρό όλων των καρών, μία αδελφή της γαρίας μου μου άφησε σημαντική περιουσία. Έτσι μπόρεσα ν' αγοράσω ένα άσπαστο έπιπλό το οποίο μου ήταν ν' αποκτήσω ένα όραμα σπύ, όπως το κτίζω. Ο γαμπρός του σονιδέλου μου Ρενέ, ένας άριστος πλύν της μόδας, κατασκεύασε έπειτ' από λίγο καιρό ένα κομμάτι έξωσ μέγαρο.

Τίποτε δεν με διασκεδούσε περισσότερο, παρ' ν' ανέβαινα στα χωράμια μαζί του στις σκαλωσιές των χτιστών και στη σπύ, όπου ομιλούσα έτσι τις θεατρικές μου στενωχίες και δεν έπαυα τίποτε άλλο, παρ' α ήμουν ένας άρχιτέκτον.

Έπειτα, όταν το κτίριο τελείωσε, άρχισε η διακόσμηση του διαπανούσα δίλες μου τις δυνάμεις, βοηθώντας τους φίλους μου γράφους, οι οποίοι έκαναν ώρες ποιογραφίες στα διάφορα δωμάτια. Οι ζωγράφοι αυτοί ήσαν ο Κλαρέν, ο Νπαζ, ο Πωλ Λεβυ, ο Παρό και ο άρχιτέκτον Έσκαλιέ, ο οποίος ήταν και γαμπρός με μεγάλο ταλέντο.

Θυμάμαι μάλιστα μία φάρα που σάφως τότε σ' εμ' έφαινε, ότι στο σπίτι της μητέρας μου και στην πατρίδα της την Όλλανδία. Η θεά μου αυτή είχε κληρονομήσει, την πατρίδα της την Όλλανδία. Η θεά μου αυτή είχε κληρονομήσει, την πατρίδα της την Όλλανδία.

Την ώρα που η θεά μου έπαιζε πέντε από τους φίλους μου πάλι έφρουσε δούλευαν επάνω στις σκαλωσιές, παρ' α ήμουν ένας άρχιτέκτον. Έγώ πάλι, για να σναρκαλίσω και να κολα στις σκαλωσιές, φορούσα ένα σποτύμ. Η θεά μου, βλέποντας με να περπατώ τριμορφά και μ' έβλεπε να παρατήρησα. Έπειτα, βλέποντας με να φέρωμαι με οικειότητα στους φίλους, τους οποίους περιόσια για τους φίλους, με παρατήρησε να δεικνύω ορά. Μά λίγο έλειψε η φτωχή να με θυμώσει, όταν, καθώς έμεινα να περπατώ, με ελπε να καθόμουν στο παρτέμι, να τραγουδάω, άκουστικώς να νη μου, το άσπαστο τραγούδι, το οποίο ελχαν αυτοσχέδιασ οι ζωγράφοι μου και το είχε διακόσμηση ο άρχιτέκτον Κολατέ:

Έμπρός, φίλοι μου ζωγράφοι, παραστήτε τα πινέλλα! Βάλτε τα καλά σας ρούχα και γεννήτε όλοι τρέλλα... Ντίγκ!... Ντίγκ!... Ντίγκ!... Μεσημέρι!... Μεσημέρι!... Η καμπάνες πάλι χροπιά! Σας κούραστηκε το χέρι! Το θροσπό στην κατασκευή, το ψητό πάνω στη σκάρα, ελπε έτοιμα πάλι δια, σας προμύνη με λαχάρ!

ΟΥΓΓΡΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΖΗΤΙΑΝΟΣ

ΤΟΥ Μ. JOKAY

ΟΝ λέγανε Φράτζ. Όταν ζούσε ο πατέρας του, ήταν ναυτικός και δούλευε σ' ένα καβέτα, που βούλαζε στο Δουναβί και παρέρσε όλο το πλήρωμα στα σκοτεινά βάθη του ποταμού.

Η μητέρα του, μία φτωχή πλύστρα, εκτός απ' την ημέρα, εργαζόταν και τη νύχτα, για να μπορέσει να τον μεγαλώσει. Γιατί ο Φράτζ ήταν τότε μόλις τεσσάρων χρόνων. Μά δεν μπόρεσε, η δυστυχισμένη, ν' άνθεξη πάλιν καιρό σ' όλους κόπους κ' όστερ' από κάμποσο διάστημα άρρώσθηκε, πέθανε και πήγε ν' αναπαύση τον άνδρα της.

Καθώς γρίζε απ' το νεκροταφείο μονάχος του, ο μικρός Φράτζ, όρφανός παιδί, άρχισε να συλλογίζεται περί ληστα:

—Ποιός θα με λήη τώρα άγαπημένο τον άγορά; Ποιός θα μου δίνει να τρώω; Ποιός θα μου καθαρίσει τα φορέματά μου, όταν θάχουν λερωθή; Ποιός θα με παλάρει, άγαπημένο μου παδάκι!...

Επιδιαικώς στις σκοτεινές αυτές σκέψεις, ο μικρός όρφανός γύριζε βόρεια λυπημένος μέσα στους δρόμους, ζητιάνοντας να δη αν κάποιος όλοις έκείνους τους διαβάτες βρισκόταν κανένας που να μωαιε με τον πατέρα του και να μωρούσε να του μιλήσει, να του ζητήσει λίγο φρού.

Το κάκου όμως... Κανένας απ' τους βιαστικούς έκείνους διαβάτες δεν έμωιζε με τον πατέρα του και κανένας δεν έδινε σημασία στον μικρό κρεββατάκι που δεν άποκάσσε να ζητιανεύει θαρραλέα.

Κι έτσι ο μικρός όρφανός θα πέθανε χωρίς να τον πατέρα, αν δεν τον απλαχλίζόταν τέλει με μανόβισσα που ελγε το μανόβιζο της στο έπιπλο, μπρος σ' ένα πόρτα.

Στην αρχή η μανόβισσα, βλέποντάς τον να περπατά άνοιχτο κοντά στα κορίνα με τα φρούτα, νόμισε πως παραφύλαγε για να της κλέψη κάποιο μω, κανένα πορτοκαλάκι...

Αυτά όμως βράδυνε απ' ελπε πως ο μικρός έπαιζε ακόμα εκεί, χωρίς ν' αρπάξει τίποτε απ' την παρατέτα της, τον φώναζε, τούδωσε ένα μωλο και τ'ό ελπε:

—Πήγαινε τώρα κοντά στη μητέρα σου... Ο μικρός, συνηθισμένος πάντα να ύπαυη, δεν έφερε καμιά αντίρρηση και, χωρίς να πη τίποτα, τρέθηκε για την παλιά του κατοικία. Μά ως σπασάνεσαι παιδί κ' όδες η πόρτες ήσαν κλειστές, δεν ελγε πάλι σπίτι, δεν ελγε στέγη, δεν ελγε τίποτ'...

Ντίγκ!... Ντίγκ!... Ντίγκ!... Ντάν!... Μεσημέρι!... Μεσημέρι!... Η καμπάνες πάλι χροπιά! Έμπρός, κύριοι, στο τραπέζι!...

Έμπρός, κύριοι ζωγράφοι, παραστήτε σας πινέλλα! Βάλτε τα καλά σας ρούχα και γεννήτε όλοι τρέλλα! Ντίγκ!... Ντίγκ!... Ντίγκ!... Ντάν!... Μεσημέρι!... Μεσημέρι!... Η καμπάνες πάλι χροπιά! Σας κούραστηκε το χέρι!...

Μόλις τελείωσε το τραγούδι μου, ανέβηκα στην σκάρα μου για να κάνω την τουαλέτα μου για να τρέψω, η θεά μου που μ' ακολουθούσε, μ'ό ελπε τότε:

—Προς Θεού, παιδί μου, τί τρέλλοι σ' έπαισε με θέλεις να με κάνης να φάω μαζί μ' αυτούς τους σναρκαλίδες; Μονάχα εσ'ό μέσ' στο Παρίσι να κοιμήσες να κάνης ένα τέτοιο πράγμα.

—Μονάχα, θεά μου, της απάντησα. Και, χωρίς να προσθέσω τίποτε άλλο, την παρηγορήσα στην τραπέζα.

Έτσι, οι πέντε ζωγράφοι, οι οποίοι είχαν βγάλει τα ρούχα τους και φαινόταναν τώρα πέντε απάσταμα νέοι, χαρτίσαν σναρά κι τη θεά μου, η οποία στην αρχή δεν τους άναγνώρισε. Έξαφνα έμωις στη μέση του γέιματος φώναζε:

—Μά αυτοί δεν ελπε οι σναρκαλίδες σου; Οι πέντε ζωγράφοι σηκώθηκαν και τη χαρέπουν πάλι.

Τότε η φτωχή μου θεά κατάλαβε την πλάνη της κ' έσω φρενών για τον εαυτό της, γιατί τους ελπε φρενέ περφορητικά, δεν ήξερε με ποιά τρόπο να τους ζητήσει συννόμην.

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Η συνέχεια.

Ελγε κανέναν στον κόσμο. Κανένα... κανένα!...

Κανένα που να τον καρτερή, κανένα που να του στρώση το μικρό του έσοτο κρεββατάκι, όπως η μανόβιζα του. Ζάρωσε λοιπόν στη γωνία μιας μεγάλης πόρτας κ' άποκοιμήθηκε, κλαίοντας με παράπονο.

Ο όρμητικός βοριάς που φούσσε δλονυχτίς, τον ξύπνησε πολλές φορές ως το πρωί. Και κάθε φορά που ξυπνούσε, άκουμπόσε τα μικρά μελανισμένα του χέρια πάνω στα κρύα σκαλωσιά και φηθύριζε:

—Μητέρα, άγαπημένη μου μητέρα!...

Την άλλη μέρα ξαναπήγε και σάβησε πάλι στο φτωχικό μανόβιζο κ' η μανόβισσα, βλέποντάς τον τόσο θλιμμένο, του έδωσε ακόμα κάτι για να φάει. Το ίδιο έκανε και τη δεύτερη μέρα, αλλά την τρίτη βρήκε το μανόβιζο κλειστό.

Οι διαβάτες πηγαίνονταν στο δρόμο βιαστικοί κ' άδιάφοροι, γελαστοί και χαρούμενοι και μόνον η καλή μανόβισσα δεν φαινόταν.

Η θλιψη του μικρού ήταν μεγάλη, αλλά δεν τολμούσε να μιλήσει σ' κανέναν από τους μεγάλους κυρίους που περνούσαν. Έπί τέλους τράβηξε κοντά σ' ένα ξημάκι, που του έλειπε το δεξί πόδι, και τον πρότεινε αν θα οχόταν η πονετική εκείνη γυναίκα.

—Όχι, παιδί μου, δεν θα ρδή σήμερα, του άποκάθηκε ο ξημάκος. Σήμερα έχωμε γιορτή και τα μαγαζιά ελνε κλειστά. Σήμερα γεννήθηκε ο Χριστός κ' όλοι οι άνθρωποι πάν στην εκκλησία...

—Ίσως να μωρούσε να μωτο κ' εγώ μέσα στην εκκλησία, σκέφτηκε ο μικρός όρφανός.

Και πραγματικά, κατόρθωσε να χωθή μέσα στον όραο μαρμαρόχτιστο ναό που ήταν λίγο πιο κάτω, στον ίδιο δρόμο.

Μέσα στην εκκλησία, που λαμπροκόσμεσε από τα φώτα, κανένας δεν τον ζύγωσε για να του πη να φήγη ή να τον ρωτήσει τι έκανε εκεί. Τον άφησαν κ' να μωρούσε να του μιλήσει, να του ζητήσει λίγο φρού.

Το κάκου όμως... Κανένας απ' τους βιαστικούς έκείνους διαβάτες δεν έμωιζε με τον πατέρα του και κανένας δεν έδινε σημασία στον μικρό κρεββατάκι που δεν άποκάσσε να ζητιανεύει θαρραλέα.

Κι έτσι ο μικρός όρφανός θα πέθανε χωρίς να τον πατέρα, αν δεν τον απλαχλίζόταν τέλει με μανόβισσα που ελγε το μανόβιζο της στο έπιπλο, μπρος σ' ένα πόρτα.

Στην αρχή η μανόβισσα, βλέποντάς τον να περπατά άνοιχτο κοντά στα κορίνα με τα φρούτα, νόμισε πως παραφύλαγε για να της κλέψη κάποιο μω, κανένα πορτοκαλάκι...

Αυτά όμως βράδυνε απ' ελπε πως ο μικρός έπαιζε ακόμα εκεί, χωρίς ν' αρπάξει τίποτε απ' την παρατέτα της, τον φώναζε, τούδωσε ένα μωλο και τ'ό ελπε:

—Πήγαινε τώρα κοντά στη μητέρα σου... Ο μικρός, συνηθισμένος πάντα να ύπαυη, δεν έφερε καμιά αντίρρηση και, χωρίς να πη τίποτα, τρέθηκε για την παλιά του κατοικία. Μά ως σπασάνεσαι παιδί κ' όδες η πόρτες ήσαν κλειστές, δεν ελγε πάλι σπίτι, δεν ελγε στέγη, δεν ελγε τίποτ'...

Ντίγκ!... Ντίγκ!... Ντίγκ!... Ντάν!... Μεσημέρι!... Μεσημέρι!... Η καμπάνες πάλι χροπιά! Έμπρός, κύριοι, στο τραπέζι!...

Έμπρός, κύριοι ζωγράφοι, παραστήτε σας πινέλλα! Βάλτε τα καλά σας ρούχα και γεννήτε όλοι τρέλλα! Ντίγκ!... Ντίγκ!... Ντίγκ!... Ντάν!... Μεσημέρι!... Μεσημέρι!... Η καμπάνες πάλι χροπιά! Σας κούραστηκε το χέρι!...

Μόλις τελείωσε το τραγούδι μου, ανέβηκα στην σκάρα μου για να κάνω την τουαλέτα μου για να τρέψω, η θεά μου που μ' ακολουθούσε, μ'ό ελπε τότε:

—Προς Θεού, παιδί μου, τί τρέλλοι σ' έπαισε με θέλεις να με κάνης να φάω μαζί μ' αυτούς τους σναρκαλίδες; Μονάχα εσ'ό μέσ' στο Παρίσι να κοιμήσες να κάνης ένα τέτοιο πράγμα.

—Μονάχα, θεά μου, της απάντησα. Και, χωρίς να προσθέσω τίποτε άλλο, την παρηγορήσα στην τραπέζα.

Έτσι, οι πέντε ζωγράφοι, οι οποίοι είχαν βγάλει τα ρούχα τους και φαινόταναν τώρα πέντε απάσταμα νέοι, χαρτίσαν σναρά κι τη θεά μου, η οποία στην αρχή δεν τους άναγνώρισε. Έξαφνα έμωις στη μέση του γέιματος φώναζε:

—Μά αυτοί δεν ελπε οι σναρκαλίδες σου; Οι πέντε ζωγράφοι σηκώθηκαν και τη χαρέπουν πάλι.

Τότε η φτωχή μου θεά κατάλαβε την πλάνη της κ' έσω φρενών για τον εαυτό της, γιατί τους ελπε φρενέ περφορητικά, δεν ήξερε με ποιά τρόπο να τους ζητήσει συννόμην.

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Η συνέχεια.

Ο Μόζαρτ σε μικρή ηλικία.

ΤΟΥΤΟ

ΕΙΝΑΙ ΤΟ
ΣΗΜΑ

ΠΟΥ
ΦΕΡΕΙ
Η ΓΝΗΣΙΑ

ΜΑΓΝΗΣΙΑ
Σ. ΠΕΛΛΕΓΡΙΝΟ

ΚΑΘΑΡΤΙΚΟΝ
ΔΡΟΣΙΣΤΙΚΟΝ
ΑΠΟΛΥΜΑΝΤΙΚΟΝ

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ ΑΓ. ΟΛΗΝ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
ΘΕΟΔΩΡΟΣ Σ. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ
ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ 6, ΑΘΗΝΑΙ